

HORTEN KOMMUNE

Økonomi- og handlingsplan 2010-2013

Rådmannens forslag

Innhold

RÅDMANNENS KOMMENTARER	3
VIRKSOMHET ADMINISTRASJON	8
HELSE- OG OMSORGSLEDER	11
VIRKSOMHET INSTITUSJONER	17
VIRKSOMHET BO OG TILTAK	21
VIRKSOMHET HELSE OG BARNEVERN	24
VIRKSOMHET HJEMMETJENESTER	27
VIRKSOMHET SOSIAL	29
VIRKSOMHET BARNEHAGER	32
VIRKSOMHET SKOLER	36
VIRKSOMHET KULTUR OG IDRETT	44
VIRKSOMHET PLAN OG UTBYGGINGSTJENESTER	48
VIRKSOMHET TEKNISK	52
VIRKSOMHET EIENDOM	57
VIRKSOMHET FINANS	60
DRIFTSBUDSJETT 1A OG 1B	64
DETALJERT INVESTERINGSBUDSJETT	65
REGNSKAPS-/BUDSJETTSKJEMA 2A – INVESTERINGSBUDSJETTET	66

RÅDMANNENS KOMMENTARER

Rådmannen legger med dette fram forslag til årsbudsjett 2010 og økonomiplan for perioden 2010 – 2013.

Rådmannen legger fram et budsjett som er krevende for både innbyggerne og organisasjonen. Budsjettet er krevende blant annet på bakgrunn av investeringer med stor betydning både for kommunens eldre samt barn og unge. Dette budsjettet bærer preg av finanskostnader knyttet til disse investeringene i nye sykehjem, skoler og barnehager.

Rådmannen vurderer at Horten kommune står foran krevende innsparinger og reduksjoner for å tilpasse kommunens løpende drift til de gitte økonomiske rammer. Samtidig må det understrekes at det tjenestetilbud som kommunen gir trolig aldri har vært så omfattende. Rådmannen vurderer det som helt sentralt å senke tjenesteproduksjonen til det lovpålagte og forsvarlige nivå. Kommunen vil måtte relatere tjenestenivået og -omfanget til de revisjoner og kontroller som utøves overfor kommunen, enten på systemnivå eller som enkeltsaker.

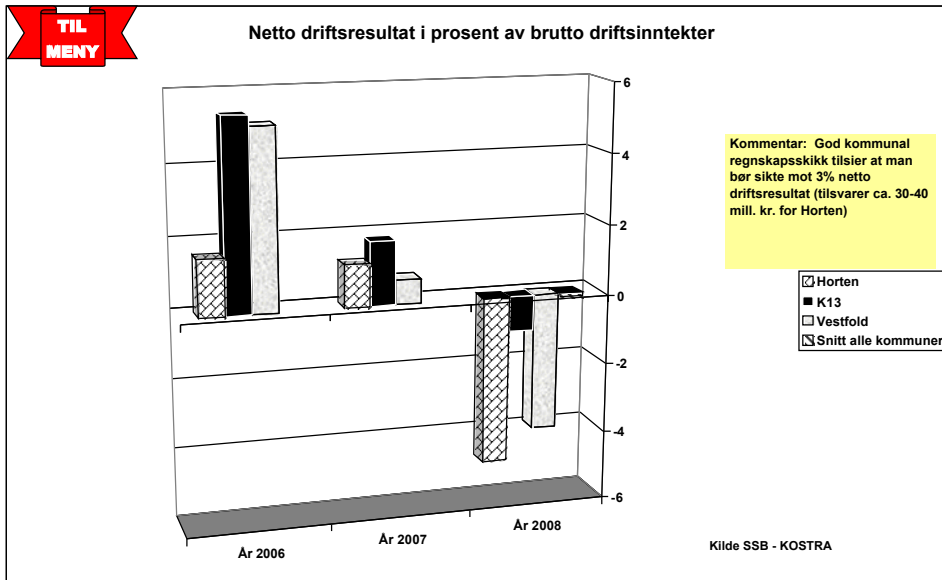
Situasjonen som beskrives i økonomiplanperioden tilsier ytterligere reduksjoner i disponible driftsmidler.

Kommunens utfordringer knyttet til både effektivisering av tjenesteproduksjonen og nødvendig reduksjon er så store at rådmannen anbefaler at det opprettes rutiner for månedlig rapportering og forankring til politisk nivå. Dette både for å sikre politisk styring med prosessene, men også for å sikre en helt nødvendig framdrift for innsparing og balanse mellom inntekter og utgifter.

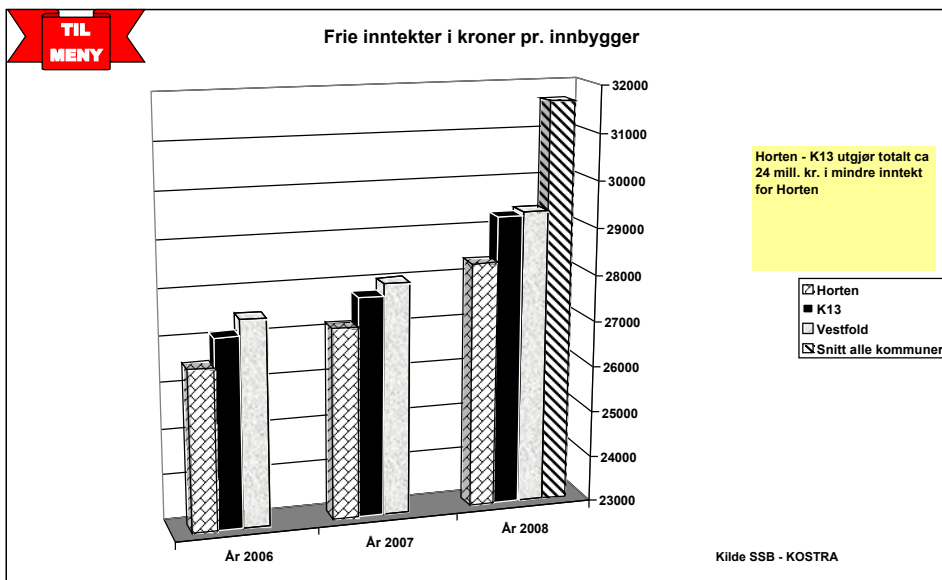
Horten kommune står foran utfordrende oppgaver som vil kreve en sterk gjennomføringsvilje, stor grad av vilje og evne i de administrative ledd til oppfølging av de politiske vedtak, samt ikke minst god kommunikasjon og informasjon, både til innbyggerne og de ansattes representanter.

Realisert tjenesteproduksjon ligger høyere enn kommunens finansielle evne over tid. Av figuren nedenfor ser vi at kommunens netto driftsresultat har utviklet seg fra å være svakt positivt i 2006 og 2007 til å bli markert negativ i 2008. Anbefalt netto driftsresultat på ca 3%.

I perioden 2011-2013 er det et ytterligere behov for nedtrekk beregnet til ca 120 mill. kr. Dette er fordelt med 20 mill. kr. fra og med 2011, ytterligere 30 mill. kr. fra og med 2012. Dette er synliggjort i økonomiplanen ved en fordeling mellom virksomhetene basert på relativ budsjettstørrelse. Utviklingen skyldes bl. a. kombinasjonen av høy investeringstakt, forventet renteutvikling og avvikling av merverdiavgifts-kompensasjonen knyttet til investeringer.

Figur: Netto driftsresultat (SSB)

Figur: Frie inntekter (SSB)

Figuren over viser at Horten kommune har lavere frie inntekter enn kommuner vi sammenlikner oss med. Grovt regnet kan en hevde at Horten kommune kunne hatt ca 24 mill. kr. mer i frie inntekter, dersom vi regner om hva differansen mellom gjennomsnittet av K13 og Horten kommunes frie inntekter utgjør.

Horten kommune har det siste året hatt en relativt sterk befolkningsvekst, med både fødselsoverskudd og netto tilflytting. Befolkningen vokste med 373 personer fra 2008 til 2009.

Sammensetningen av befolkningen skiller seg ikke vesentlig fra andre kommuner i gjennomsnitt, med unntak av at det er en noe høyere andel av arbeidsstyrken utenfor ordinært arbeid. Det er ingen vesentlige forskjeller i alderssammensetninger eller innvandring i forhold til de kommuner vi vanligvis sammenlikner oss med.

Befolkningsstruktur 2008. Prosent

Kommunen Fylket Landet

	Kommunen	Fylket	Landet
Antall menn per 100 kvinner i aldersgruppen 20-39 år	102,8	102,1	104,0
Andel barn og unge 0-17 år	22,6	22,6	23,0
Andel eldre 80 år og over	4,6	4,8	4,6
Andel personer med innvandrerbakgrunn ¹ , vestlig. Prosent	2,3	2,2	2,4
Andel personer med innvandrerbakgrunn ¹ , ikke-vestlig ² . Prosent	6,2	5,8	7,2

¹Førstegenerasjonsinnvandrere og personer født i Norge av to utenlandskfødte foreldre uten norsk bakgrunn.

²Øst-Europa, Asia, Afrika, Sør- og Mellom-Amerika og Tyrkia. Eget, mors eller fars fødeland.

Det faktum at Horten Kommune synes å være en kommune med gjennomsnittlige utfordringer, innebærer at det er relevant å sammenlikne kommunens tjenesteproduksjon og ressursbruk med gjennomsnittet av sammenliknbare kommuner.

I økonomi- og handlingsplanen for 2010-2013 har rådmannen lagt vekt på å sammenlikne KOSTRA¹-statistikk for kommunens ulike deler med gjennomsnittet for KOSTRA gruppe 13 (K13). KOSTRA-gruppe 13 utgjøres av: Halden, Gjøvik, Arendal, Moss, Drammen, Kristiansand, Sarpsborg, Kongsberg, Sandnes, Fredrikstad, Ringerike, Haugesund, Ski, Nedre Eiker, Karmøy, Oppegård, Lier, Askøy, Bærum, Horten, Kristiansund, Asker, Tønsberg, Steinkjer, Lørenskog, Sandefjord, Bodø, Skedsmo, Larvik, Rana, Ullensaker, Porsgrunn, Harstad, Hamar, Skien, Tromsø, Ringsaker, Molde, Lillehammer, Ålesund.

Bosetting 2008

Kommunen Fylket Landet

	Kommunen	Fylket	Landet
Befolkning per km ²	372,4	106,2	15,7
Andel bosatt i tettbygde strøk. Prosent	94	83	78

Barnehager og utdanning 2008

	Kommunen	Fylket	Landet
Barnehagedekning 1-2 år. Prosent	67,7	75,2	74,7
Barnehagedekning 3-5 år. Prosent	94,1	95,3	95,5
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 1. til 7. årstrinn	15,3	14,0	13,3
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 8. til 10. årstrinn	17,6	16,7	14,8
Andel elever i grunnskolen med spesial undervisning. Prosent	4,4	7,4	7,0
Andel av befolkningen 16 år og eldre med høyere utdanning 2007. Prosent	24,2	22,6	24,8
Menn	24,8	21,8	23,3
Kvinner	23,7	23,4	26,2

Kilde: SSB

¹ KOSTRA er Statistisk Sentralbyrås statistiske oversikt over KOMmune-STAT RAPportering

Kommuneøkonomi 2008

	Kommunen	Fylket	Landet
Frie inntekter per innb. Kroner	28 319	29 367	31 652
Brutto utgifter fordelt på sektor. Prosent			
Administrasjon	4,9	5,3	6,3
Barnehage	12,0	11,8	11,4
Grunnskole	20,8	22,5	21,6
Pleie og omsorg	31,9	28,4	26,9
Kommunehelse	3,4	3,4	3,7
Netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene	-4,8	-3,9	-0,1
Netto lånegjeld per innb. Kroner	16 238	19 866	25 416
Statlige rammeoverføringer som andel av brutto driftsinntekter. Prosent	22,1	21,0	17,5
Salgs- og leieinntekter i kommunen i prosent av driftsinntektene	13,4	15,0	13,3

Kilde: SSB

Statistikkene fra SSB antyder at kommunen ligger over gjennomsnittet når det gjelder utgifter til pleie- og omsorgssektoren, mens den ligger lavere enn gjennomsnittet for barn og unge. Kommunen ligger også noe høyere på statistikker over arbeidsledighet, attføring og sosialstønad. Dette kan tyde på at innsatsen rettet mot barn og unge relativt sett bør styrkes, slik at man kan forebygge.

Rådmannen har, med bakgrunn i analyser gjengitt i denne handlingsplanen, valgt å foreslå en handlingsplan som er innrettet for å konsolidere virksomheten mot gjennomsnittet av sammenliknbare kommuner. Dette innebærer at barn og unge i størst mulig grad bør skjermes mot innsparinger, mens helse- og omsorgsvirksomheter må gjennomgås grundig med tanke på effektiviseringer og stabilisering av kvalitet og omfang på tjenester. En skjerming av oppvekst mot innsparinger betinger over tid en vellykket tilpasning av de øvrige sektorene.

Samlet sett vurderer rådmannen at rammene for tjenesteproduksjonen i de neste 4 årene er svært anstrengte. Likevel er det rådmannens oppfatning at det er mulig med en videreføring av kommunens tjenesteproduksjon, basert på lover, forskrifter og lokalpolitiske vedtak. Horten kommune bør etter rådmannens vurdering styre etter et forebyggende prinsipp. Det vil sannsynligvis være samfunnsøkonomisk lønnsomt og gi en bedre utnyttelse av ressursene.

Horten kommune hadde et merforbruk i 2008 på kr. 20 227 347. Ved å hente inndekking fra fond, reduserte man det regnskapsmessige merforbruket til kr. 11 199 050. Dette merforbruket er lagt inn i budsjettet for 2010.

Kommunens inntekter og utgifter i planperioden fordeler seg slik:

	Regnskap 2008	Vedt. bud. 2009	Budsjett 2010	Budsjett 2011	Budsjett 2012	Budsjett 2013
1: Administrasjon	78 779 910	84 641 000	82 704 000	80 254 000	77 272 000	77 272 000
2: Hjemmetjenester	82 531 346	80 906 000	79 430 000	77 542 000	75 129 000	75 129 000
3: Institusjoner	135 320 808	127 787 000	129 807 000	126 721 000	122 778 000	122 778 000
4: Bo- og tiltak, BOT	90 150 657	105 924 000	91 775 000	89 593 000	86 805 000	86 805 000
5: Sosial	53 823 371	58 243 000	55 443 000	54 125 000	52 441 000	52 441 000
6: Barnehager	21 116 984	20 878 000	17 265 000	106 855 000	103 530 000	103 530 000
7: Helse- og barneverntjeneste	59 234 478	62 899 000	62 421 000	60 937 000	59 041 000	59 041 000
8: Skoler	198 742 702	206 439 000	205 522 000	200 636 000	194 393 000	194 393 000
9: Kultur og idrett	33 530 124	31 309 000	31 108 000	30 368 000	29 423 000	29 423 000
10: Plan- og utbyggingstjenester	5 015 545	4 935 000	5 046 000	4 926 000	4 773 000	4 773 000
11: Teknisk	44 955 862	48 162 000	51 272 000	50 053 000	48 496 000	48 496 000
12: Eiendom	32 074 023	46 872 000	29 495 000	28 794 000	27 898 000	27 898 000

* Barnehager fremstår med en sterk vekst som i realiteten skyldes at statlige overføringer innlemmes i rammetilskuddet. Veksten i Teknisk skyldes påvirkningen fra VAR-området, og utviklingen innen Eiendom skyldes "tiltaks pakken" i 2009.

Regnskapet for 2008 viste at kommunen hadde en ubalanse, når en ser tjenestenivå i forhold til inntekter. Merforbruket i 2008 skal i h.h.t. kommuneloven dekkes "i de to påfølgende regnskapsår", hvilket betyr at 2009 og 2010 må brukes til inndekking.

For å skape balanse i økonomien, er denne utfordringen fordelt på tjenestene.

Økonomiplanen er lagt med følgende forutsetninger:

- Alle tall er i "faste 2010 priser"
- Rammetilskudd/skatt/inntektsutjevning er basert på KS prognosemodell
- Rentenivå er basert på prognoser fra Norges Bank (styringsrente), hvor man i slutten av planperioden har valgt å legge seg "midt i" spredningsviften. Konkret betyr dette at man tror på en økning i rentenivået, og at man ikke legger seg på verken de mest defensive eller offensive prognoser.
- Rammefordeling er gjort ut fra en profil rettet mot barn/unge, og en overordnet målsetting om at Horten kommune skal ha god kvalitet på tjenester i alle ledd.
- Vedtatte investeringer gjennomføres innenfor planlagt/skisserte tidsrammer.
- Ekstern finansiering skjer ved hjelp av serielån, som avdras over maks 40 år.
- Dagens ordning for kompensasjon av merverdiavgift på investeringer er vedtatt fjernet, og reduseres gradvis i løpet av 5 år. Første "trapp" i reduksjonen skjer allerede fra 2010, med 20 %. Merverdiavgift skal i fremtiden komme som direkte fradrag på anleggskostnaden. Konkret betyr dette at man i planperioden går fra en inntekt på ca. 30 mill, ned til null. Inntekten fra mva komp har tidligere vært benyttet til styrking av driftsbudsjettet.

Kommunens fondsreserver har i stor grad blitt brukt til investeringer. Fondsreservene i et kommuneregnskap gir kommunen rom for å fange opp ubalanse mellom inn- og utbetalinger. Når fondsreservene tømmes, vil kommunens likviditet bli merkbart dårligere. Kommunens likviditet består nå av ubrukt lånekapital knyttet til investeringsprosjektene. I dette ligger det en risiko for å kunne måtte bruke driftskreditt for å sikre likviditet.

Kommunens situasjon er beskrevet i tidligere dokumenter. Kommunens ledelse jobber med tett økonomioppfølging, og et sterkt fokus på økonomistyring. Tjenesteproduksjonen må effektiviseres og samordnes på slik måte at lover, forskrifter og lokalpolitiske vedtak innfris.

VIRKSOMHET ADMINISTRASJON

Forslag til økonomisk ramme

	Justert budsjett	Økonomi- og handlingsplanen			
	2009	2010	2011	2012	2013
Netto driftsramme	84 641 000	82 704 000	80 254 000	77 272 000	77 272 000

Antall årsverk i virksomheten

Virksomheten omfatter 87 årsverk, inkludert 6,4 tillitsvalgtårsverk (10 personer) og 5,5 lærlingeårsverk (11 lærlinger).

Beskrivelse av tjenesteområdet

Administrasjon består av følgende seksjoner:

- Politiske aktiviteter (ordfører, kommunestyre, formannskap)
- Sekretariater (politisk sekretariat og rådmannssekretær)
- Arkiv- og skrankeseksjonen
- Personalseksjonen, inkl. lønnsavdelingen
- Økonomiseksjonen, inkl regnskapsavdelingen
- IT-seksjonen
- Internservice
- Skatteseksjonen
- Næringsseksjonen
- Internkontrollseksjonen
- Beredskap
- Tildelingskontoret for pleie og omsorg
- Helse- og omsorgsleder

Hovedfunksjonen til administrasjonen er å yte stabs- og støttetjenester til politisk nivå, rådmann og tjenesteproduserende virksomheter. Administrasjonsområdet er likevel svært sammensatt, og det er ikke noe enhetlig målsettinger som favner alle funksjoner, bortsett fra det allmenngyldige (effektiv drift, godt arbeidsmiljø osv).

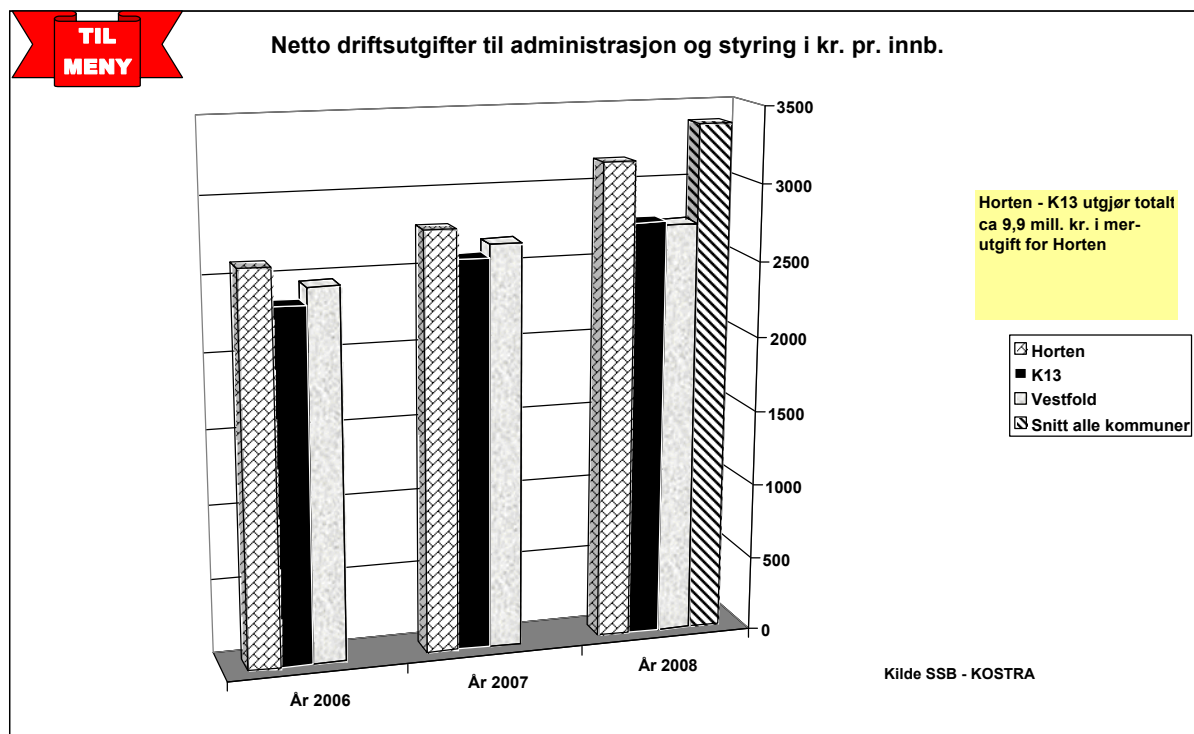
Status / faktiske forhold

Den teknologiske utviklingen muliggjør kontinuerlige effektiviseringer og/eller kvalitetsheving av tjenesteproduksjonen. Administrasjonen har gjennom 2009 hatt fokus på stabilisering av drift, videreutvikling og idriftsetting av digitale løsninger. Utviklingen krever kontinuerlig kompetanseheving av personalet. Svært knappe rammer til kompetanseheving av personalet utfordrer på sikt ivaretagelse og effektiv utnyttelse av humankapitalen.

Effektivisering av administrasjon skjer både i administrative funksjoner i hver virksomhet, og i sentraladministrasjonen. I de tilfellene en effektivisering kommer som følge av en IT-satsing, vil praksis ofte være en økt investerings- og driftsbelastning på sentraladministrasjonen v/IT-seksjonen – mens gevinsten må tas ut i andre ledd i organisasjonen. Det viser seg at effektiviseringsgevinster som hovedregel tas ut i økt tjenesteproduksjon og – kvalitet til samme kostnad for virksomheten. I lys av Horten kommunes økonomiske situasjon, må denne type effektiviseringer i betydelig større grad tas ut i form av reduserte rammer.

Administrasjonen har gjennom 2009 hatt fokus på systemer for pålitelig styringsinformasjon, tjenesteproduksjon i tråd med gitte kvalitetskrav og effektiv drift. Dette vil videreføres i planperioden.

Vi vurderer at administrasjonen i all hovedsak produserer i henhold til vedtatte målsettinger, mens forventningene hos innbyggere, politikere og kommunens virksomheter oppleves å være høyere.

Figur: Netto driftsutgift, Administrasjon

Figuren over antyder at Horten kommune har administrative utgifter som tilsvarer 9,9 mill. kr. mer enn gjennomsnittet for K13-gruppen. Selv om det er ulike feilkilder i forhold til hvordan kommuner regnskapsfører administrative tjenester, er det lagt til grunn en økonomisk utfordring for administrasjonsområdet i handlingsplanperioden.

Kommentarer til budsjett 2010

Utsettelsen knyttet til innkjøp av nytt lønns- og personalsystem innebærer en forsinkelse på forventet effektivisering av en rekke administrative prosesser i hele organisasjonen. Disse gevinstuttakene forventes iverksatt fra og med 2011.

Det vil være et mål å sikre at administrasjonen har tilstrekkelig bemanning og kompetanse til å kunne utnytte og utvikle egne systemer godt, samt å sikre relevant opplæring til tjenesteproduserende virksomheter.

Det er helt nødvendig at administrasjonen kan identifisere en kostnadseffektivisering knyttet til IT-investeringene, evt. fremskaffe aksept for en høyere kvalitet i sin tjenesteproduksjon, eller økt produksjon til samme kostnad. Det er f. eks. ønskelig å øke kvalitet og omfang på kommunens informasjon internt og ut mot publikum, samt å avklare den digitale utviklingen i politisk saksbehandling.

Målsettinger for handlingsplanperioden

I løpet av perioden skal administrasjonen bl.a. ha oppnådd:

- Valide, relevante, tidsriktige og lett tilgjengelige digitale styringsdata for virksomhetene i løpet av perioden
- Effektivisering gjennom utnyttelse av tilgjengelige IKT-systemer
- Sikre og effektive politiske saksprosesser, inkludert oppfølging av politiske vedtak

- Effektive personal- og lønnsprosesser
- Papirreduert saksflyt internt
- Økt antall e-faktura avtaler hos innbyggerne
- Innført HMS-pris
- Lavere sykefravær
- Sertifisering av rådhuset som miljøfyrtårn
- En organisasjon tilpasset et lavere budsjett og ny teknologi
- Effektuert vedtatte innsparinger

Alle målsettingene er knyttet til et overordnet mål om å drive administrasjonen for et lavere fremtidig budsjett enn for 2009. Budsjettet med handlingsplanen utfordrer administrasjonen på å gjennomføre organisatoriske endringer for å ivareta oppgavene til næringssjefen, internservice og helseadministrasjon. Rammene for den daglige driften innebærer et sterkt og vedvarende fokus på kostnadsreducerende tiltak.

I løpet av handlingsplanperioden må det også iverksettes en gjennomgang av kostnadsstruktur knyttet til politisk organisering og –prosess.

HELSE- OG OMSORGSLEDER

Helse og omsorg består av virksomhetene/seksjonene:

- Helse- og omsorgsleder (inkl. stabsfunksjon)
- Tildelingskontoret
- Virksomhet Hjemmetjenester
- Virksomhet Institusjoner
- Virksomhet Bo og tiltak
- Virksomhet Helse og barnevern

Antall årsverk i samlet for virksomheten under Helse- og omsorgsleder utgjør pr. budsjett 2009 ca. 630 årsverk

Alle virksomhetene innen helse- og omsorg er organisert under Helse- og omsorgsleder. En av målsettingene med denne organiseringen, er å kunne se hele sektoren i sammenheng. Det er et faktum at beslutninger om tjenesteomfang og kvalitet som fattes av Tildelingskontoret har avgjørende betydning for sammensetning og fordeling av ressurser i sektoren. Man kan lett få utilsiktede overveltninger mellom de ulike virksomhetene, hvis de sees på isolert – og utsettes for innstramninger. Innstramninger i virksomhet institusjoner kan f. eks. gi økning i virksomhet hjemmetjenester. Det er en utfordring å finne den optimale ressurs- og oppgavefordelingen mellom virksomhetene, gitt forutsetningen om at LEON-prinsippet skal følges.

Statlige føringer

Omsorgsplanen 2015 (St.meld. Nr 25) har bidratt til å sette fremtidens omsorgsutfordringer på dagsorden i kommuneplanarbeidet. Omsorgs-utfordringene berører mange samfunnssektorer og hele den offentlige helse- og sosialtjenestens samspill med familie og lokalsamfunn. Det er derfor av stor betydning at planleggingen på dette området ikke begrenses til virksomhetsplaner for omsorgstjenestene, men blir en del av det kommunale plan- og økonomiarbeidet.

Samhandlingsreformen (St.meld.Nr 47) (2008-2009) setter fokus på pasientperspektivet og det samfunnsøkonomiske perspektivet. Begge bygger på betydningen av at en bedre samhandling bør være et av helse- og omsorgssektorens viktigste utviklingsområder fremover. Samhandling defineres i omsorgsmeldingen som et uttrykk for helse- og omsorgstjenestens evne til oppgavefordeling seg imellom for å nå et felles, omforent mål, samt evnen til å gjennomføre oppgavene på en koordinert og rasjonell måte.

Forskyving av tyngdepunktet fra spesialisthelsetjenesten til mer fokus på kommunehelsetjenesten, innebærer at spesialisthelsetjenesten skal utvikles i enda tydeligere spesialisert retning i kombinasjon med standardiserte pasientforløp og pasientenes behov for koordinerte tjenester. Spesialisthelsetjenesten skal bidra med kompetanse ut til kommunen, men også ta imot lærdom fra kommunen. Reformen skal gi viktige utviklingsmuligheter for lokalsykehusene – nærhet til befolkningen, spesialistkompetanse og bredde i oppgaveporteføljen. Utviklingen forutsettes å skje i nær dialog med kommunene mht. oppgavefordeling. Skal reformen lykkes må samhandling i og koordineringsfunksjonen få en like tydelig ledelsesmessig og organisatorisk forankring som de spesialiserte funksjonene har i dag. Samarbeidet med kommunehelsetjenesten må gis et tydelig ansvarspunkt både organisatorisk og på et faglig overordnet nivå. Riktig oppgavefordeling med kommunene. Sterkere fokus på helhetlig pasientforløp med sikte på å lede pasienten dit kompetansen finnes. Etablere systemer som understøtter riktig fordeling av oppgaver og at finansieringssystemene bidrar til å se helheten i pasientforløpet med riktig fordeling av kostnadene.

St. meld.nr 47 presiserer at det er nødvendig med ytterligere utredninger mht foreslått finansieringssystem, organisering av "samkommuner" og fordeling av ansvar mellom spesialisthelsetjenesten og kommunehelsetjenesten.

Fylkesmannen skriver om barnevernet i sitt forventningsbrev til kommunene; "Arbeidsoppgavene i det kommunale barnevernet har økt betydelig de senere årene, samtidig som antall stillinger langt fra har økt tilsvarende. Regjeringen mener derfor at det er behov for å tilføre barnevernet i kommunene ressurser for å tilsette flere fagfolk. Det er ønskelig både å styrke kapasiteten og kvaliteten i det kommunale barnevernet. Dette er viktig for å kunne yte bedre hjelp til de barna som har behov for det, og for at barna i større grad skal kunne få hjelp før problemene blir så store at det er nødvendig med mer omfattende tiltak fra barnevernets side. Samtidig vil en slik styrking gi kommunene langt større mulighet til å etterleve barnelovens bestemmelser om tidsfrister og oppfølging av barna".

NØKKELTALL HORTEN KOMMUNE - SAMMENLIGNINGSTALL FOR KOMMUNENE

Befolkningsutvikling 2008 - 2015 – 2020 – 2025 - 2030

År	I alt-08	0 – 5 år	6 – 15 år	16 – 19 år	20 – 24 år	25 – 66 år	67 – 79 år	80 – 89 år	90 år +
2008	25.098	1.706	3285	1.413	1.482	13.717	2.330	984	181
2015	26.449	1.661	3.236	1.387	1.748	14.200	3.047	942	228
2020	27.273	1.720	3.154	1.345	1.719	14.597	3.476	1.037	225
2030	28.861	1.827	3.252	1.300	1.641	15.034	3.832	1.695	280

*Kilde: KOSTRA

Utviklingen 1.1.-07 - 1.1.-08.

Befolkningen i alt økte med 87 totalt fra 1.1.-07 - 1.1.-08. Aldersgruppen 0 - 15 år er redusert med 60. Aldersgruppen 16 - 19 år er økt med 68. Aldersgruppen 20 - 24 år er redusert med 25. Aldersgruppen 25 - 66 år har økt med 61. Aldersgruppen 67 -79 år har økt med 49, mens aldersgruppen 80 - 89 år er redusert med 16. Aldersgruppen 90+ har imidlertid økt med 10.

Befolkningsprognoser 67 - 90+

Aldersgruppen 67 – 79 år øker med 717 personer fra 2007 – 2015.

2007 - 2015: Aldersgruppen øker med 717

2015 -2020: Aldersgruppen øker med 429

2020 - 2030: Aldersgruppen øker med 356

Konklusjon: Aldersgruppen 67 - 79 år får en formidabel økning i prognoseperioden.

Aldersgruppen vil særlig ha behov for forebyggende tjenester som eldresentra, aktivisering, sekundærforebyggende som diabetes 2 og hjerte/kar i tillegg til hjemmetjenester.

Aldersgruppen 80 – 89 år

2008 - 2015: Aldersgruppen reduseres med 42

2015 - 2020: Aldersgruppen øker med 95

2020 - 2030: Aldersgruppen øker med 658 i perioden

Konklusjon: Aldersgruppen 80 - 89 år reduseres fram til 2015, men får da en bratt stigende kurve, særlig fra 2020. Både hjemmetjenester og døgn-kontinuerlige tiltak som sykehjem må tilpasses økte behov

Aldersgruppen 90 +

2008 - 2015: Aldersgruppen øker med 47

2015 - 2020: Beregnet nedgang på 3

2020 - 2030: Beregnet økning på 55

Konklusjon: Relativt stor økning fra 2007 - 2015. Behovet er sannsynligvis i stor grad sykehjem. Økningen balanseres imidlertid av nedgangen i aldersgruppen 80 - 89. Fra 2020 må heldøgntilbudet oppgraderes også for denne gruppen.

Status / faktiske forhold

Nettoutgifter i Pleie- og omsorg har fra perioden 2005 til 2008 økt med ca. 19 millioner i forhold til Vestfold snittet.

Budsjettet for Helse- og omsorg for 2010 gir en reduksjon i forhold til justert budsjett på 3,6%. I tillegg til dette kommer lønsmessige overheng i størrelsesorden 1,5%. Aktivitetsøkninger i perioden 2009 til 2010 er ikke hensyntatt.

Målet med gjennomføring av budsjett 2010 er å sikre at nettoutgifter i pleie- og omsorg er på snittet i Vestfold. K13 i KOSTRA er også benyttet som sammenligningsfaktor. Imidlertid har befolkningssammensetningen i perioden 2005 til 2008 utviklet seg annerledes enn for gjennomsnitt Vestfold og Horten.

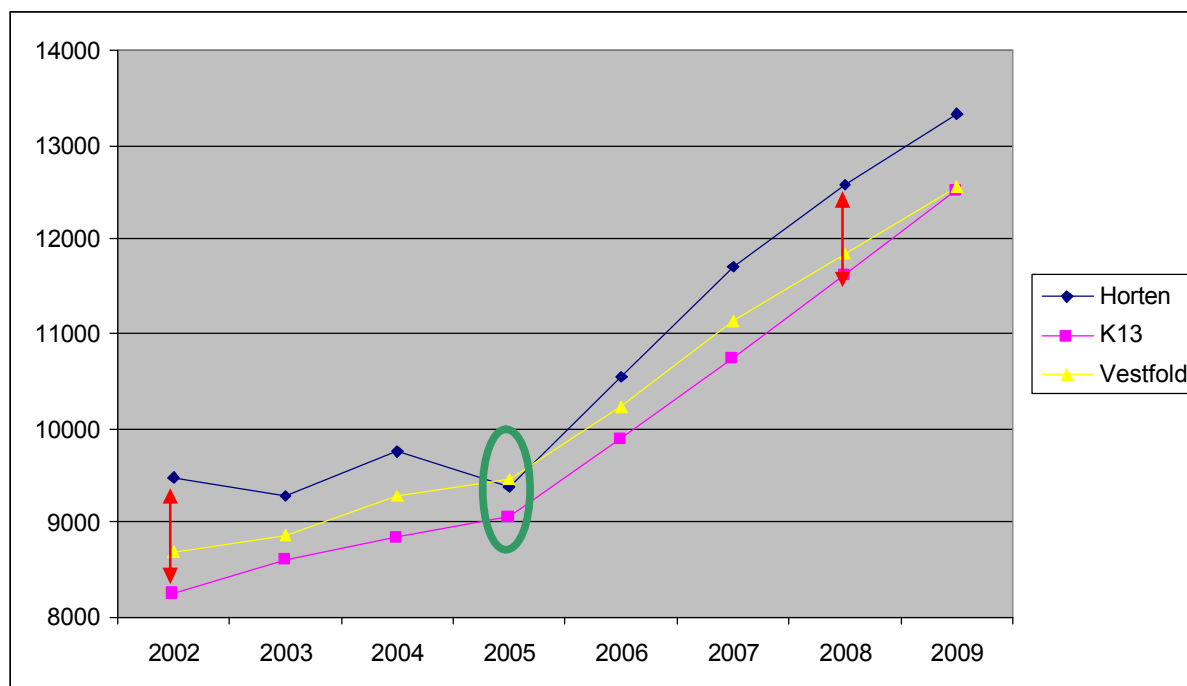

Fig. 1: Netto utgifter virksomheter Helse: Pleie- og omsorgs utgifter 2002 - 2009

Produksjonsanalyse som fremkommer i "Rapport frå det tekniske berekningsutval for kommuner og fylkeskommuner april 2009" gir ikke grunnlag for å si at vi gir mer eller flere tjenester enn snittet i Norge.

Ny undersøkelse fra SINTEF – A11528 (*Eldreomsorgen i Norge – helt utilstrekkelig, eller best i verden*) basert på året 2007 gir indikasjoner på at ressursbruken vår til eldre lå på snittet i Vestfold. Denne informasjonen sammen med gjennomført forvaltningsrevisjon Hjemmebaserte tjenester og nylig gjennomførte kartlegginger innenfor hjemmebaserte tjenester viser at det er aldersgruppen under 67 år som har hatt den største veksten de siste årene, og som ligger over gjennomsnittet for de vi sammenlikner oss med.

KOMPASS tar utgangspunkt i kommunens vedtak om tjenester og beregner optimal sammensetning av personell ut fra brukernes helse- og omsorgssituasjon. Målet er kvalitet, arbeidsmotivasjon og effektivitet gjennom riktig bruk av kompetanse. Horten kommune har innført KOMPASS i Hjemmetjenesten, Institusjoner og Bo og tiltak.

Et høyt sykefravær er en viktig årsak til merforbruk på helseområdet. Videre påvirker dette også kvalitet og kontinuitet i tjenesteproduksjonen. Den vedtatte Strategiplan nærvær vil ha høy prioritet fremover og det vil bli igangsatt flere prosjekter for å se på muligheten for å redusere/normalisere sykefraværet.

Utfordringen med å rekruttere personell med helsefaglig kompetanse har økt de siste årene. Etterspørselen er stor fra både offentlige og private aktører og det er derfor også en utfordring med å beholde personell med slik kompetanse. Høy turnover er en stor kostnadsbelastning innenfor et allerede stramt budsjett. Helse og omsorg kartlegger nå, i samarbeide med personalseksjonen, alternative løsninger for å rekruttere og beholde personell.

Vurderinger

Samlet for Helse- og omsorg gjenstår det 20.7 mill. kr. som ikke er løst gjennom konkrete tiltak med bakgrunn i faglige og økonomiske vurderinger. Det er av virksomhetsledere foreslått nedleggelse av ulike tilbud som ikke er lovpålagt men det er stor enighet om at disse tiltakene ikke vil gi en faglig og/eller økonomisk gevinst på kort eller lang sikt. Tiltakene innenfor virksomhet Helse- og barnevern anses løst gjennom de konkretiserte tiltakene som fremkommer under gjeldende virksomhetsområde.

Ytterligere tiltak vil bli konkretisert med bakgrunn i en gjennomgripende prosess basert på administrative vedtatte verktøy, beskrevet i et eget styrende dokument med tilhørende arbeidsprosesser. Målet med prosessen er å sikre en rettferdig fordeling av kommunens pleie- og omsorgs ressurser til våre brukere, i tråd med vedtak basert på kommunens tjenestebeskrivelser, lovverk og LEON-prinsippet. Verktøyet har et høyt brukerfokus, vektlegger "Lean-metodikken", KOMPASS og har LEON-prinsippet, vedtak og lovverk som en ramme for gjennomføringen.

I dag benyttes en andel av pleie og omsorg sine totale ressurser til direkte tjenesteyting til brukerne/ pasientene. Denne andelen vurderes å være for liten i forhold til pleie- og omsorgsområdet sitt totale ressursforbruk. I tillegg er det antydninger til at det er tildels store avvik på det vedtatte tjenestenivået og de tjenester som blir gitt til bruker.

Det er igangsatt kartlegging for å sikre grunnlag for riktig prioritering av tiltak og ressursbruk i samsvar med vedtak og krav til målrettet og effektiv drift jf. figur nedenfor med tilhørende styrende dokument.

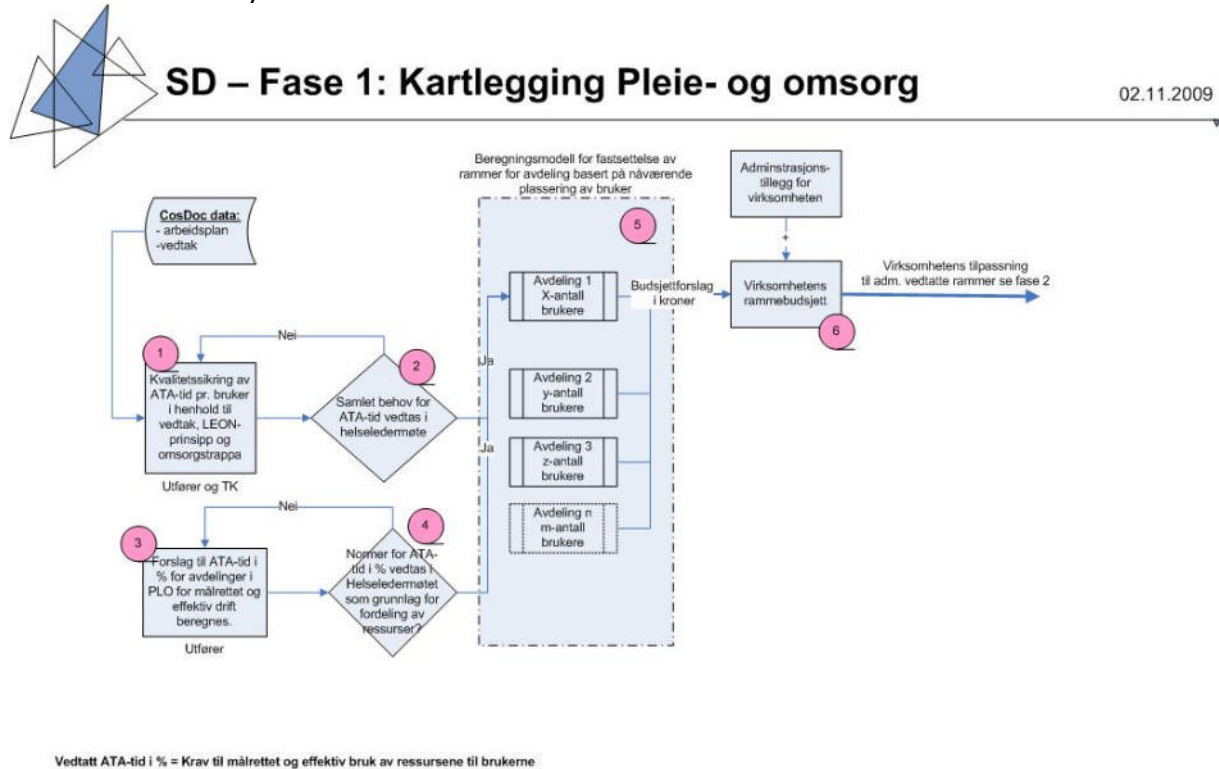

Fig. 2: Kartlegging pleie og omsorg - fase 1

Kartleggingsprosessen trinn 1 til 5 jf. vil være gjennomført innen utløpet av 2009. Trinn 6 så snart som mulig etter dette og ses i sammenheng med kommunens overordnede organisasjonsprosess.

Tiltak og planer

Ved utarbeidelse av planer og tiltak som grunnlag for endringsprosesser skal det legges vekt på at brukerens behov for helhetlige tjenester skal være styrende. I oppfølging av pasienttiltak vil det stå sentralt å arbeide med systemtiltak som understøtter gode pasientforløp.

Utarbeidelse av tiltak er styrt av følgende prosess jf. figur 3, nedenfor.

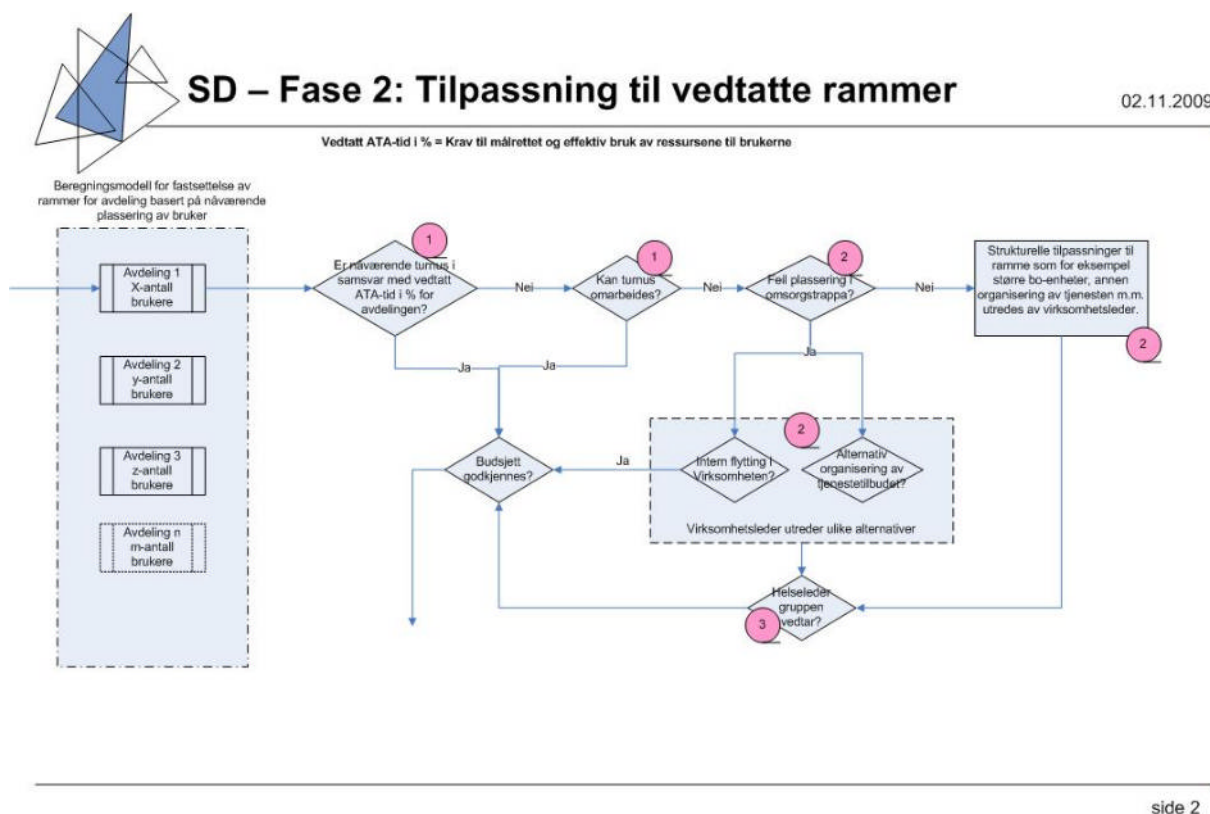

Fig. 3: Budsjettprosessen pleie og omsorg - fase 2

Tiltaksplan etter ovennevnte modell vil foregå parallellt med kartleggingen. Etter dette vil tiltak iverksettes så raskt som mulig med løpende rapportering til politisk nivå. I prosessen kan det fremkomme behov for strukturelle endringer/ tilpassninger som vil kreve særskilt politisk behandling. Politisk sak vil da bli fremmet.

Endringsprosessen vil vektlegge ivaretagelse av berørt personell og det vil bli prioritert særskilte ressurser fra personalseksjonen til dette arbeidet.

Styring og rapportering

Budsjettet til Helse og omsorg inneholder betydelig risiko, noe som krever særskilt styring og rapportering i 2010. Alle ledere skal fra og med januar 2010 rapportere gjennom kommunens månedsrapporteringssystem. Denne vil bli tilpasset særskilt for det nye rapporteringskravet (se figur 4), hvor blant annet det skal rapporteres på produktivitet (ATA- tid i %). Risiko og sårbarhetsanalyser vil bli gjennomført og tiltakene vil bli innarbeidet i den enkelte leders virksomhetsplaner, som igjen er integrert med kommunens rapporteringssystem.

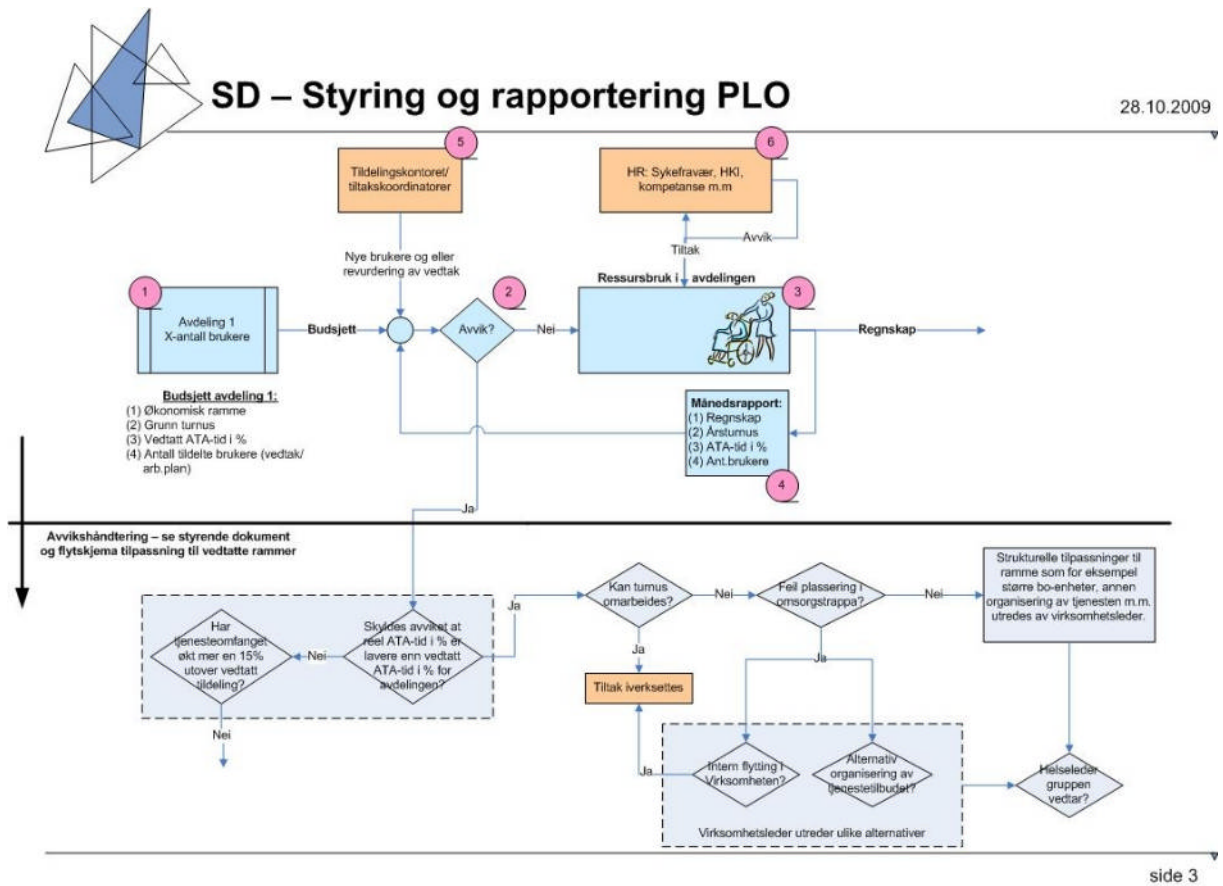

Fig. 4: Styrings- og rapporteringsprosessen PLO

VIRKSOMHET INSTITUSJONER

Forslag til økonomisk ramme

	Justert budsjett 2009	Økonomi- og handlingsplanen			
		2010	2011	2012	2013
Netto driftsramme	127 787 000	129 807 000	126 721 000	122 778 000	122 778 000

Det foreslåtte budsjettet oppleves som svært utfordrende, men det vurderes å være innenfor det lovpålagte

Antall årsverk i virksomheten

Virksomheten omfatter ca. 251 årsverk.

Beskrivelse av tjenesteområdet

Virksomheten har en døgn drift med totalt 142 sykehjems plasser, fordelt på 32 korttids- og rehabiliterings plasser og 110 langtids plasser differensiert til en viss grad for somatikk og demens.

Det er 56 boligenheter med heldøgns bemanning i differensierte avdelinger for personer med demens og somatiske hjelpebehov frem til mai 2010. Åsgårdstrand sykehjem blir da tatt i bruk med 52 plasser og Nordskogen bo- og servicesenters 56 plasser legges samtidig ned.

Virksomheten har 3 dagavdelinger med 44 plasser for hjemmeboende personer med demens, samt 5 plasser i dagavdeling for hjemmeboende personer med demens i tidlig fase.

Eldresentertilbudet er også organisert under virksomheten og har til sammen flere hundre hjemmeboende brukere som benytter seg regelmessig av tilbudet. I tillegg er det ca 20 dagplasser etter vedtak, som trenger transport til og fra senteret. Dette berører 30 – 40 brukere til enhver tid.

Kommunale og privatpraktiserende fysio- og ergoterapeuter, korttidslager for hjelpemidler for hjemmeboende, samt oppfølging av spesielle hjelpemidler for innbyggere innen syn, hørsel og IKT.

Andre tjenester

- Drift av pårørende-skole og pårørende-kafè, samt veiledning til pårørende av personer med demens.
- Deltakelse i utviklingsprogram i regi av Helsedirektoratet innen demensomsorg. Horten er "utviklingskommune" innen området utredning og diagnostikk og "ressurskommune" innen områdene dagtilbud for hjemmeboende personer med demens og pårørendeskoler.
- Drift av varmtvannsbasseng på Braarudåsen senter, der en rekke ulike brukergupper med funksjonshemmede og diagnosegrupper med kroniske lidelser leier tid, i tillegg til privatpraktiserende fysioterapeuter som har treningsgrupper der.

Status / faktiske forhold

I mai 2010 blir Åsgårdstrand sykehjem tatt i bruk med 52 plasser, og dermed har kommunen totalt 194 sykehjemsplasser (+ 2 plasser i ft. 2009, gitt omgjøring av FSE-plasser ved Indre Havn og avvikling av salg til andre kommuner).

Det er i perioder stort press på plasser i kommunens institusjoner. Gjennom nært samarbeid med Tildelingskontoret og Virksomhet hjemmetjenester, legges det vekt på optimalisering av ressursutnyttelse samtidig med god kvalitet. En del pasienter og pårørende opplever at det tar lengre tid å få plass enn de ønsker. Omfang av hjemmesykepleie og tilbud om korttids- og avlastningsopphold tilpasses de individuelle behovene i overgangsfaser.

Arbeidsbelastningen ved sykehjemmene utfordres av:

- økende kompleksitet i pasientenes helsetilstand (gjennomsnittlig 5 ulike diagnoser pr pasient)
- økte myndighetskrav og pasientrettigheter til kvalitet i tjenestene
- dokumentasjonskrav
- klare reguleringer i kommunens muligheter for å bruke ulike former for tvangsmidler, ved nye bestemmelser i pasientrettighetsloven Kap 4a.
- begrenset antall timer med tilstedværende sykehjemsleger

Høsten 2009 har det vært 6 pasienter hjemmehørende i Horten, med behov for et forsterket skjermet tilbud. Statistisk sett er dette et høyt tall, og det forventes at antallet vil variere og forhåpentligvis være lavere på sikt.

Det legges vekt på tett samarbeid innad i kommunen med effektiv bruk av korttids- og rehabiliteringsplasser. Det er en svært viktig forutsetning for å ivareta LEON-prinsippet og opprettholde god livskvalitet for berørte innbyggere, at det fokuseres på effektiv bruk av disse plassene.

Eldresenter og dagavdelinger for hjemmeboende personer bidrar til adekvat stimulering, ernæring og opptrening og dermed til å forebygge behov for institusjonsopphold samt opprettholdelse av livskvalitet for pasienter og pårørende.

Arbeidet med å redusere et høyt sykefravær er omfattende og utfordrende. Oppfølging på individnivå blir kombinert med gjennomgang av avdelingslederstruktur og lederkompetanse.

Implementering av KOMPASS bidrar positivt, der dette har kommet lengst. KOMPASS forutsetter et visst antall stillinger over 75%. Dette er i tråd med administrasjonsstyrets vedtak om å øke antall heltidsstillinger.

Kommentarer til budsjett 2010

I forhold til virksomhetens egenmeldte behov innebærer budsjettforslaget en reduksjon på 12,5 mill. kr.

Det legges opp til betydelige strukturelle og kvalitetsmessige endringer i budsjettet for 2010. Det vil bli lavere bemanning på rehabiliterings- og korttidsavdelinger, samt på flere langtidsavdelinger. Det legges en plan for gjennomføring av endringene i samsvar med overordnede prosesser som er beskrevet under innledningen til Helse og omsorg. For å oppnå økt antall ansatte i hele stillinger, må turnuser endres. Endringene vil berøre mange ansatte og det må iverksettes krevende omstillingsprosesser i hele organisasjonen. Samlet er det estimert en innsparing på til sammen 11 mill kroner for slike reduksjoner.

Utleie av inntil 4 plasser i Forsterket skjermet enhet (FSE) til andre kommuner, for personer med demens med spesielle adferdsproblemer, opphører. I tillegg gjenåpnes to plasser ved Indre havn sykehjem, som i 2008 og 2009 har vært brukt til annet formål. Til sammen innebærer dette en økning på 6 plasser for kommunens egne innbyggere ved Indre Havn sykehjem.

Kapasiteten på døgnplasser ved Braarudåsen senteret opprettholdes. Bemanningen reduseres dog med 2,5 årsverk, noe som vil medføre opphør av avansert lindrende behandling. Dette vil redusere muligheten for å ta tilbake pasienter i terminal fase fra sykehus, og kommunens evne til samhandling for denne pasientgruppen blir dermed tilnærmet øvrige Vestfold-kommuner.

Kapasitet til å drive veiledning for pasienter, pårørende og internt ift tjenester til alvorlig syke og kreftpasienter i terminalfase, blir redusert. Dette søkes kompensert ved å benytte eksisterende fagkompetanse i kreftsykepleie både i Hjemmetjenesten og på Braarudåsen senter, samt videreutvikle god samhandling mellom disse og tildelingskontoret.

Kapasiteten på aktivitørstillinger og lignende reduseres fra dagens samlede ressurs på 1,82 årsverk, til 0,8 årsverk. Tjenesten reorganiseres med felles aktivitørstilling for sykehjemmene. Dette vil medføre reduksjon av aktiviteter, inkludert noe koordinering og oppfølging av kulturelle og sosiale tiltak. Det frivillige arbeidet og engasjementet i lokalbefolkningen for øvrig vil bli utfordret til enda større innsats.

Organisert forebyggende arbeid reduseres. Oppsøkende hjemmebesøk til personer på 75 år opphører. Forebyggende arbeid vil skje via frivillige organisasjoner, drift av Horten eldresenter og generelle tjenester i kommunehelsetjenesten.

Driften ved eldresentra reorganiseres. Noe som forventes å gi en samlet innsparing på 1,5 mill kroner.

Dagplassene som har vært ved Grønlia og Åsgårdstrand eldresenter overføres til Horten eldresenter og dagavdelingen på Gannestad. Bemanningen reduseres og resterende bemanning samles ved Horten eldresenter. Arealene som kommunen disponerer i Horten eldresenter blir utvidet, slik at det blir plass til flere brukere med rullestol. Dette gir forebyggende effekt og styrker brukernes mulighet til å bo hjemme lengst mulig. Bygningsmassen ved Grønlia og Åsgårdstrand vurderes solgt.

Nordskogen BSS legges ned og dagplassene for hjemmeboende med demens flyttes til Gannestad, i lokaler som foreløpig benyttes til forsterket skoleavdeling ved Borre ungdomsskole. Det legges her opp til en positiv samlokalisering som både gir større fagmiljø og styrket fleksibilitet i forhold til vikarbruk, samtidig med god utnyttelse av arealer.

Rehabiliteringsarbeidet for hjemmeboende pasienter reorganiseres. Bruk av dagplassene for rehabilitering på Gannestad videreutvikles og skilles fysisk fra øvrige dagplasser samme sted, for å optimalisere rehabiliteringen. Fysioterapeutressursene omfordes noe til økte hjemmerehabiliteringstiltak i samarbeid med Tildelingskontoret og hjemmetjenesten. Privatpraktiserende fysioterapeuter trekkes mer inn i arbeidet med prioriterte pasienter. Tilgang til fysioterapitjenester for øvrige innbyggerne kan dermed bli noe endret.

Kommunen har for 2010 fått innvilget prosjektmidler fra Kulturdepartementet til å videreføre og styrke kulturtilbudet for den eldre del av befolkningen, i og utenfor sykehjem. Arbeidet skjer koordinert fra kommunens kulturskole. Samlet tilskudd er på 300 000 kroner.

Målsettinger for handlingsplanperioden

- Alle tjenester skal leveres i henhold til de enhver tid vedtatte lover og forskrifter, samt de tjenestebeskrivelser som er vedtatt av kommunestyret.
- Styrke samarbeidet på tvers av virksomhetene innen helse- og omsorg for å sikre en optimal ressursutnyttelse og ivaretagelse av brukeren.
- Aktiv deltakelse i arbeid med planer og strategier for utviklingen av helsetjenester i Horten kommune.
- Videreutvikle god og relevant styringsinformasjon for å sikre god dokumentasjon og kontroll av økonomiske og faglige ressurser.
- Fokus på arbeidet for et redusert sykefravær i henhold til filosofien innenfor inkluderende arbeidsliv (IA), øke nærværet.
- Sikre fag, kvalitet og styring gjennom innføring av KOMPASS.
- Systematisk arbeid i forhold til rekruttering av personell med formell helsefaglig kompetanse.
- Videreutvikle organisering og standardisering av opplæring for nyansatte.
- Det skal legges til rette for at ansatte tar formalutdanning (jfr. bl.a kompetanseløftet - St.meld. nr. 25). Fokus må opprettholdes og samarbeid med opplæringsinstitusjoner videreutvikles.

VIRKSOMHET BO OG TILTAK

Forslag til økonomisk ramme

	Justert budsjett 2009	Økonomi- og handlingsplanen			
		2010	2011	2012	2013
Netto driftsramme	105 924 000	91 775 000	89 593 000	86 805 000	86 805 000

Det foreslåtte budsjettet oppleves som svært utfordrende, men det vurderes å være innenfor det lovpålagte

Antall årsverk i virksomheten

Virksomheten omfatter ca. 189 årsverk.

Beskrivelse av tjenesteområdet

Virksomhet Bo og tiltak yter tjenester til personer med ulike fysiske og psykiske funksjonsnedsettelse, og består av følgende avdelinger/områder:

- Administrasjon
- Tiltaksteam (avlastning og støttekontakt)
- Dag tilbud
- Døgnbemannede oppfølgingsbaser for hjemme boende (praktisk hjelp og bistand /hjemmesykepleie)
- Døgnbemannede boliger (praktisk hjelp og bistand/hjemmesykepleie)
- Avlastningssenter
- VTA vernede arbeidsplasser ved JobbIntro AS.
- Omsorgslønn
- Transport av brukere til ulike tjenestetilbud
- Deltaker i kommunens kriseteam

Virksomheten innehar i hovedsak alle nivåer av tjenester, fra laveste nivå som er støttekontakt, avlastning, dag og aktivitetstilbud til høyeste nivå som er differensierte døgnbemannede boenheter/tiltak.

Virksomhet Bo og tiltak yter i hovedsak tjenester til yngre hjelpetrequende under 67 år. Virksomheten har rundt 520 brukere i alder fra ca 4 -5 år og opp til 67 år. Hovedtyngden i alder ligger mellom 25 og 50 år.

Status / faktiske forhold

Nøkkeltall fra KOSTRA viser at Horten kommune har en noe større andel mottakere av hjemmebaserte tjenester for personer under 67 år enn gjennomsnittet for Vestfold.

Horten kommune ligger over landsgjennomsnittet for personer mellom 18 og 66 år som mottar trygdeytelser. Kommunen har i mange år toppet statistikken for barn og unge med grunn- og hjelpestønad. Det er derfor rimelig å anta at kommunen har flere funksjonshemmede barn/unge enn sammenlignbare kommuner.

Kommunens plan for psykisk helsearbeid 2007-2010 påpekte behovet for en kartlegging av målgruppen barn og unge med utviklingsforstyrrelser og deres tjenestebehov innenfor Bo og tiltak. Gjennomført kartlegging i 2007 ble presentert for politisk nivå i 2008 og avdekket i hovedsak følgende behov for tjenester fra virksomheten:

- Praktisk hjelp og bistand inn i foreldrehjem
- Foreldreveiledning
- Tilrettelagt bolig med deltjenester (eks. boveiledning)

- Tilrettelagte arbeidstiltak

Dette er en "ny" målgruppe for virksomheten og nevnes av den grunn spesielt. Enkeltpersoner er i behov av døgnbemannede, kostbare tjenester over år. Enkelte bo tiltak må også i perioder kjøpes utenfor kommunen.

I årene fremover vil kommunen ha et behov for tilrettelagte boliger på ulike nivåer og for ulike målgrupper, ref. "Boligsosial handlingsplan 2010 - 2013". Virksomheten får 4 nye boenheter, (nabobolig til en av våre avdelinger) i 2010. Målgruppen her er lettere psykisk utviklingshemmede som kan mestre en bosituasjon med timebaserte tjenester. Dette er en rimelig løsning, vegg i vegg med basebemanningen. Det er dessuten under planlegging nye boliger til personer med psykiske lidelser i bykjernen.

Opptrappingsplanen for psykiatri ble avsluttet i 2008. For perioden frem til og med 2010 har statlige myndigheter oppfordret kommunene til å videreføre tjeneste tilbudene som er opprettet i planperioden.

Personer med utviklingsforstyrrelser og personer med atferdsutfordringer øker. Rekruttering av fagkompetanse er en utfordring. Enkelttiltak (støttekontakt og avlastningstjenester) må spesialtilpasses og noen ganger kjøpes utenfor kommunen.

Jf. Kommunestyrets tidligere vedtak, om endret driftsform av seks bofellesskap til tre, gjenstår nå to bofellesskap som fysisk skal slås sammen. Prosjektet er beregnet ferdig i overgangen 2010/2011.

Det kommunale avlastningstilbudet (Tua) er vurdert i forhold til bygningsmessig egnethet. Bygningen er p.t. ansett som egnet med mindre tilpasninger. Egen sak ble fremmet for politisk nivå i 2008. Arbeidet er igangsatt og man beregner ferdigstilling i løpet av 2010.

Kommentarer til budsjett 2010

I forhold til virksomhetens egenmeldte behov innebærer budsjettforslaget en reduksjon på 21 mill. kr.

Det blir en stor utfordring å oppfylle pålagt krav om innsparinger i 2010. De overordnede prosessene om kartlegging og generell effektivisering av arbeidsprosesser som er skissert i innledningen til Helse og omsorg, vil være styrende for å nå målet om innsparinger i 2010.

Etter disse konkrete tiltakene, er det 17,7 mill. som ikke det finnes konkrete tiltak for og som tilhører de overordnede prosessene beskrevet under innledningen til Helse og omsorg.

Midler til gjennomføring av brukerundersøkelser for virksomheten, vil bli fjernet. Dette utgjør ca. 200.000 kr.

Rådgiverstilling på administrasjonen fjernes, noe som gir en innsparing på 560.000 kr.

0,5 årsverk tiltaks koordinator overført til personalbase/psykiatri, fjernes. Dette gir en innsparing på 220.000 kr.

Inntekter ved utleie av plass til eksterne brukere på Ungbo bolig, økes med 200.000 kr. Samtidig fjernes 0,5 årsverk vakant stilling på Ungbo, noe som gir en ytterligere innsparing her med 220.000 kr.

Avtalen med JobbIntro sies opp. Kommunen må deretter reforhandle kommunal egenandel ned til minstesats, innen utgangen av 2009. Det forutsettes videre at JobbIntro gir et fortsatt tilbud til nåværende antall arbeidstakere, men at aktiviteten tilpasses kostnadene. Effekten av dette tiltaket er estimert til 1,9 mill.

Kravet om innsparinger kan for Bo og tiltaks brukere medføre reduksjon i kvalitet på tjenesten, samt at det kan bli en høyere terskel for å få tjenester.

Målsettinger for handlingsplanperioden

- Alle tjenester skal leveres i henhold til de enhver tid vedtatte lover og forskrifter, samt de tjenestebeskrivelser som er vedtatt av kommunestyret.
- Styrke samarbeidet på tvers av virksomhetene innen helse- og omsorg for å sikre en optimal ressursutnyttelse og ivaretagelse av brukeren.
- Aktiv deltakelse i arbeid med planer og strategier for utviklingen av helsetjenester i Horten kommune.
- Videreutvikle god og relevant styringsinformasjon for å sikre god dokumentasjon og kontroll av økonomiske og faglige ressurser.
- Fokus på arbeidet for et redusert sykefravær i henhold til filosofien innenfor inkluderende arbeidsliv (IA), øke nærværet.
- Sikre fag, kvalitet og styring gjennom innføring av KOMPASS.
- Systematisk arbeid i forhold til rekruttering av personell med formell helsefaglig kompetanse.
- Videreutvikle organisering og standardisering av opplæring for nyansatte.
- Det skal legges til rette for at ansatte tar formalutdanning (jfr. bl.a kompetanseløftet - St.meld. nr. 25). Fokus må opprettholdes og samarbeid med opplæringsinstitusjoner videreutvikles.

VIRKSOMHET HELSE OG BARNEVERN

Forslag til økonomisk ramme

	Justert budsjett 2009	Økonomi- og handlingsplanen			
		2010	2011	2012	2013
Netto driftsramme	62 899 000	62 421 000	60 937 000	59 041 000	59 041 000

Det foreslåtte budsjettet oppleves som svært utfordrende, men det vurderes å være innenfor det lovpålagte

Antall årsverk i virksomheten

Virksomheten omfatter ca. 67 årsverk.

Beskrivelse av tjenesteområdet

Helse- og barneverntjenester består av følgende hovedområder:

- Interkommunal legevakt for Horten, Holmestrand og Hof
- Avdeling for merkantilt personell
- Fængselshelsetjenesten
- Offentlige leger (fastlegeordningen)
- Kommuneoverlegens kontor
- Helsetjenesten for barn og unge med helsesøstre, leger, ergo- og fysioterapeuter og jordmortjeneste
- Familiehuset
- Barneverntjenesten
- Boliger for mindreårige flyktninger. Ny bolig opprettes i Redaktør Baggethuns vei høsten 2009
- Lavterskel helsetilbud til rusmiddelmissbrukere

Status / faktiske forhold

Det er 18 fastleger i 7 legesentra i kommunen. Noen av disse har offentlig tjeneste i fængselshelsetjenesten, på helsestasjonen og ved sykehjemmene.

Kommunen har døgnbemannet telefonnummer på legevakten. Dette sikrer befolkningen øyeblikkelig medisinsk hjelp til enhver tid. Hortens fastleger har ansvaret for akutt beredskap på dagtid inntil legevakten åpner.

Legevakten følger opp vedtak fattet av Vestfoldklinikken gjennom kontroll med medikamentutdeling, og oppfølging av brukere med rusproblemer i kommunen.

Horten er i et samarbeid med flere Vestfold-kommuner om miljørettet helsevern. Re kommune er vertskommunen og administrerer ordningen.

Ved Bastøy og Horten fængsel er det mange innsatte med sammensatte helseproblemer som gir store utfordringer til helsepersonalet. Kommunen følger i sitt arbeid "Veileder for helsetjenestetilbud til innsatte i fængsel"

Overgrepsteamet har jevnlig møte. Det består av 4 faste medlemmer fra barneverntjenesten, helsetjenesten for barn og unge, pp tjenesten og politiet. Det blir meldt og arbeidet med ca. 12 saker i året.

Feltsykepleieren gir et lavterskelhelsetilbud til rusmiddelmissbrukere. Tjenesten er lett tilgjengelig i Teatergt.2 a. Det er en viktig tjeneste som bl. a i varetar brukernes helse- og smittevernbehov. Den er godt besøkt. Feltsykepleier har tett samarbeid med

kommunens rusteam og med Bastøy fengsel. I tillegg er det etablert et godt samarbeid med en frivillig organisasjon om servering av mat en dag per uke. Tiltaket får økonomisk støtte av sosial- og helsedirektoratet.

Det er et overordnet mål for barneverntjenesten å prioritere tiltak i hjemmet slik at foreldre og barn kan leve sammen på en god nok måte. For å nå dette målet må det forebyggende arbeidet styrkes. Kuratorene har startet flere egne tiltak enn tidligere. En ønsket effekt av en slik satsing er å redusere antall nye plasseringer utenfor hjemmet. For barn plassert utenfor hjemmet fra barneverntjenesten i Horten, er det to hovedgrupper som skiller seg ut. Det er barn av alvorlig psykisk syke foreldre og barn av rusmiddelmissbruker foreldre. Dessverre er det få eksempler på at forholdene i hjemmet bedres slik at tilbakeføring av barna er aktuell.

Barneverntjenesten har økte forventninger på seg fra andre instanser, brukere og pårørende om mer utstrakt ettervern enn tidligere. Dette er i tråd med ny forskrift om ettervern fra juli 2009 hvor ungdom over 18 år har rett til ettervern.

Antall bekymringsmeldinger til barnevernet har økt. Det er innkommet 62 flere meldinger i 2009 enn på samme tid i 2008.

Boligen for mindreårige flyktninger i Kongeveien er veldrevet og oppfølgingen av ungdommene som bor på hybel er god. Høsten 2009 etableres det en ny bolig for enslige mindreårige flyktninger i Redaktør Baggethuns vei.

Familiehuset er viktig i det helse- og barnevernforebyggende arbeidet. Utviklingen av Familiehuset styrker det forebyggende og tverrfaglige samarbeidet. Herfra gis tilbud til barn, unge og deres familier som har behov for støtte og hjelp. Tiltakene etableres og følges opp i nært samarbeid med brukeren. Den koordinerte oppfølgingen brukerne får av ulike fagpersoner kvalitetssikrer hjelpen og effektiviserer innsatsen.

Helsetjenesten for barn og unge har et høyt aktivitetsnivå. Det arbeides målrettet mot mål satt inn i virksomhetsplanen. Det er høy kompetanse og stor faglig bredde i enheten. Det drives kontinuerlig gruppeaktivitet. Blant annet grupper for unge gravide jenter, grupper for barn av psykisk syke foreldre og/eller foreldre med rusproblemer. Det er grupper for fremmedspråklige kvinner med fokus på forebygging av omskjæring, kjønnslemlestelse og tvangsekteskap.

Gruppeaktivitetene er lagt til familiehuset. Det gir et godt utgangspunkt for en mer tverrfaglig tilnærming til de ulike temaene, noe som også er en viktig målsetting for enheten.

Jordmortjenesten er en del av helsetjenesten for barn og unge. Ved siden av svangerskapskontroller, deltar de også i forebyggende gruppeaktivitet, som for eksempel i gruppe for unge gravide og i TIGRIS. Jordmortjenesten er økt med 50 % stilling i 2009.

Organiseringen av familiehuset, barnevern og helsetjenesten for barn og unge i samme virksomhet, har gunstig effekt fordi en kan benytte ressursene på tvers av områdene. Det er en prioritert oppgave innen barneverntjenesten å styrke det forebyggende arbeidet for å motvirke økningen av barn plassert utenfor hjemmet. Driften av "Familiehuset" er av stor betydning i dette arbeidet.

Budsjett 2010

I forhold til virksomhetens egenmeldte behov innebærer budsjettforslaget en reduksjon på 5,5 mill. kr.

Det blir en stor utfordring å oppfylle pålagt krav om innsparinger i 2010. Det vil ha følgende konsekvenser:

Barneverntjenesten får en reduksjon på ca 3,5 millioner kroner. Konsekvensen er:

- Reduksjon på 3 årsverk.
- Tiltak i hjemmet reduseres
- Det ligger et forventningskrav til at antall barn under omsorg skal reduseres og at budsjettkostnadene til tiltaket senkes med 1,5 millioner i 2010
- Det foreslås reduksjon i "psykiatrimidlene" med kr 145 000,-. Det er midler som var tenkt til forebyggende tiltak for barn, unge og deres familier.

Legetjenester reduseres med ca.1,5 millioner. Konsekvensen er:

- Ingen økning i uketimetall til sykehjemslegene.
- Opprettholdelse av ressurs til kommuneoverlegen på 60% stilling.
- Opprettelse av 50% feltpleierstilling (overgang fra prosjekt).

Andre tiltak på til sammen kr 355 000,-:

- Generelt nedtrekk ved at stillingene som barnevernsleder og ledende helsesøster ikke vil være fullt besatt i hele driftsåret 2010 og utgiftspostene for øvrig er redusert.

Kravet om innsparinger vil for Helse og barnevern medføre reduksjon i kvalitet på tjenesten.

Helsetjenesten for barn og unge leverer i dag tjenester til lavere utgifter enn kommunene vi sammenligner oss med (jfr. KOSTRA).

Målsettinger for handlingsplanperioden

- Alle tjenester skal leveres i henhold til de enhver tid vedtatte lover og forskrifter, samt de tjenestebeskrivelser som er vedtatt av kommunestyret.
- Styrke samarbeidet på tvers av virksomhetene innen helse- og omsorg for å sikre en optimal ressursutnyttelse og ivaretagelse av brukeren.
- Aktiv deltakelse i arbeid med planer og strategier for utviklingen av helsetjenester i Horten kommune.
- Videreutvikle god og relevant styringsinformasjon for å sikre god dokumentasjon og kontroll av økonomiske og faglige ressurser.
- Fokus på arbeidet for et redusert sykefravær i henhold til filosofien innenfor inkluderende arbeidsliv (IA), øke nærværet.
- Sikre fag, kvalitet og styring gjennom innføring av KOMPASS.
- Systematisk arbeid i forhold til rekruttering av personell med formell helsefaglig kompetanse.
- Videreutvikle organisering og standardisering av opplæring for nyansatte.
- Det skal legges til rette for at ansatte tar formalutdanning (jfr. bl.a kompetanseløftet - St.meld. nr. 25). Fokus må opprettholdes og samarbeid med opplæringsinstitusjoner videreutvikles.

VIRKSOMHET HJEMMETJENESTER

Forslag til økonomisk ramme

	Justert budsjett 2009	Økonomi- og handlingsplanen			
		2010	2011	2012	2013
Netto driftsramme	80 906 000	79 430 000	77 542 000	75 129 000	75 129 000

Det foreslåtte budsjettet oppleves som svært utfordrende, men det vurderes å være innenfor det lovpålagte.

Antall årsverk i virksomheten

Virksomheten omfatter ca. 141 årsverk.

Beskrivelse av tjenesteområdet

Hjemmetjenesten består av fire hjemmesykepleie-områder, praktisk bistand, samt Åsgata og Ilehaugen (bemannede boliger).

Hjemmesykepleie er en døgnkontinuerlig tjeneste som gir pleie, omsorg og veiledning til hjemmeboende syke og/eller funksjonshemmede.

Praktisk bistand er en felles betegnelse for hjemmehjelp og annen hjelpevirksomhet for eldre, funksjonshemmede og andre.

Brukerstyrt personlig assistanse er alternativ organisering av praktisk og personlig assistanse til funksjonshemmede der brukeren selv er arbeidsleder for sine personlige assistenter.

Virksomheten er også ansvarlig for utbetaling av omsorgslønn, dvs. en kommunal betaling (lønn) til pårørende eller frivillige omsorgsytere med omsorg for personer som har et særlig behov i forhold til alder, funksjonshemming eller sykdom. En forutsetning for å motta omsorgslønn er at omsorgsarbeidet foregår i brukerens eget hjem.

Trygghetsalarm og direkte brannvarsling er et lavterskeltilbud. Direkte brannvarsling ble innført i 2007, hvor alle som har trygghetsalarmtjeneste kan få tilbud om dette.

Virksomheten har ansvaret for iverksetting av tjenester etter vedtak fattet av kommunens tildelingskontor.

Status / faktiske forhold.

Virksomhet Hjemmetjenester yter i større grad tjenester for eldre hjelpetrequende. Det legges stor vekt på aktiv bruk av LEON- prinsippet og tett samarbeid innad i kommunen for å utnytte ressursene på best mulig måte.

Virksomhet hjemmetjenester har fortsatt stor oppdragsmengde, samt utfordringer med å få rekruttert kvalifisert personell. Arbeidet med å redusere et høyt sykefravær er omfattende og utfordrende. Oppfølging på individnivå i samarbeid med NAV blir gjennomført, samt satsing på økt lederkompetanse spesielt innenfor oppfølging av sykemeldte. Det jobbes aktivt med å implementere KOMPASS i hele hjemmetjenesten.

Antall avviksmeldinger er ganske stabilt. Det har ikke vært meldt avvik av spesielt alvorlig karakter.

Kommentarer til budsjett 2010

I forhold til virksomhetens egenmeldte behov innebærer budsjettforslaget en reduksjon på 3 mill. kr.

Det blir en stor utfordring å oppfylle pålagt krav om innsparinger i 2010. De overordnede prosessene om kartlegging og generell effektivisering av arbeidsprosesser som er skissert i innledningen til Helse og omsorg, vil være styrende for å nå målet om innsparinger i 2010.

Kravet om innsparinger kan for hjemmetjenestens brukere medføre noe reduksjon i kvalitet/omfang på tjenester, men vil være i henhold til den politisk vedtatte tjenestebeskrivelsen.

Målsettinger for handlingsplanperioden

- Alle tjenester skal leveres i henhold til de enhver tid vedtatte lover og forskrifter, samt de tjenestebeskrivelser som er vedtatt av kommunestyret.
- Styrke samarbeidet på tvers av virksomhetene innen helse- og omsorg for å sikre en optimal ressursutnyttelse og ivaretagelse av brukeren.
- Aktiv deltakelse i arbeid med planer og strategier for utviklingen av helsetjenester i Horten kommune.
- Videreutvikle god og relevant styringsinformasjon for å sikre god dokumentasjon og kontroll av økonomiske og faglige ressurser.
- Fokus på arbeidet for et redusert sykefravær i henhold til filosofien innenfor inkluderende arbeidsliv (IA), øke nærværet.
- Sikre fag, kvalitet og styring gjennom innføring av KOMPASS.
- Systematisk arbeid i forhold til rekruttering av personell med formell helsefaglig kompetanse.
- Videreutvikle organisering og standardisering av opplæring for nyansatte.
- Det skal legges til rette for at ansatte tar formalutdanning (jfr. bl.a kompetanseløftet - St.meld. nr. 25). Fokus må opprettholdes og samarbeid med opplæringsinstitusjoner videreutvikles.

VIRKSOMHET SOSIAL

Forslag til økonomisk ramme

	Justert budsjett	Økonomi- og handlingsplanen			
	2009	2010	2011	2012	2013
Netto driftsramme	58 243 000	55 443 000	54 125 000	52 441 000	52 441 000

Det foreslåtte budsjettet oppleves som svært utfordrende, men det vurderes å være innenfor det lovpålagte

Antall årsverk i virksomheten

Virksomheten omfatter 40 årsverk som inkl sysselsettingstiltaket

Beskrivelse av tjenesteområdet

Virksomheten utøves for Horten kommune gjennom Nav Horten. Nav i Horten utøver i dag tjenesteområder som tidligere ble utøvet av kommunens sosialkontor, Trygdeetaten (statlig) og Arbeidsformidlingen (statlig).

Virksomhetens kommunale tjenester i Nav omfatter:

- Gjeldsrådgivning
- Forvaltning
- Kurativt arbeid
- Flyktingarbeid
- Saksbehandling
- Forebygging med målrettet arbeid
- Institusjonsoppfølging med ettervern
- Husbankens lån og støtteordninger
- Tildeling av kommunale boliger og egen bolig for rusmisbrukere
- Kommunalt sysselsettingstiltak.

NAV Horten

Nav Horten har de senere år gjennomført en gjennomgripende organisasjonsendring. Organisasjonen består av 4 resultatenheter med tillegg av en stab-/støttefunksjon. Alle avdelinger og team er bemannet med tverrfaglig kompetanse fra tidligere tjenesteområder.

Tidligere tjenester er nå representert i 5 etablerte avdelinger:

- Brukersenter
- Fagservice
- Oppfølgingsavdeling
- Rusforebyggende senter
- Stab/Intern service

Status / faktiske forhold

Nav er bidragsyter- og formidler av kunnskap i ulike sammenheng til både kommunale og statlige myndigheter. Kontoret preges av god kompetanse, høyt engasjement og omstillingsdyktige medarbeidere. Den omstilling som virksomheten fortsatt er inne i krever mye av hver medarbeider. Hver enkelt skal tilegne seg ny kunnskap innenfor store fagfelt, ta del i omstillingsløpet og samtidig drifte kontoret. Kombinert med stort

forventningspress fra publikum gir dette seg utslag i stor arbeidsbelastning på hver enkelt medarbeider.

Horten kommune har en stor gruppe unge som etter rehabiliteringsperiode blir gående på sosialhjelp over lengre perioder. Grunnen til dette er bl.a. at de ikke er klare for yrkesrettet attføring og heller ikke kvalifiserer for uføretrygd. En del av disse vil kunne delta i kvalifiseringsprogrammet.

Behovet for sosialhjelp preges av strukturelle og samfunnsmessige endringer, og endringer i de statlige velferdsordninger. Et vedvarende stramt arbeidsmarked vil også kunne bidra til flere ledige og et vanskeligere arbeidsmarked spesielt for unge mellom 18-26 år. Et resultat av dette kan bli økende utbetalinger til denne aldersgruppen.

Kommentarer til budsjettet 2010

I forhold til virksomhetens egenmeldte behov innebærer budsjettforslaget en reduksjon på 3,235 mill. kr.

Virksomhetens innmeldte budsjett preges av den generelle markedsutviklingen. Finanskrisens virkning gjennom 2009 preger størrelsen på utbetalte sosialytelser gjennom året. Våre prognoser tyder på en utflating i antall arbeidsledige i kommende planperioden, men det er for tidlig å legge en forbedret situasjon til grunn i videre budsjettarbeid.

Virksomheten har gjennom 2009 økt sine inntekter i forhold til opprinnelig budsjett. For 2010 innebærer dette også en forbedret inntektsside i størrelsesorden 2 mill. kr.

Budsjettet gir ikke rom for:

- Full bemanning i boenhet Grønligata (reduseres med 0,75 årsverk). Dette gir risiko for bl. a. økt vedlikehold, alternative kriseboliger og støyprobatikk.

Som et annet tiltak overføres 1 kommunal stilling til arbeid med kvalifiseringsstønad (stat). Dette frigjør en lønnskostnad på 475.000.-.

Det legges til grunn at barnetrygden kommer med i beregningsgrunnlaget for sosialstønad, med unntak av i desember (jul) og juni (sommerferie). Denne endringen er grovt anslått til 3,5 mill. kr.

Målsettinger for handlingsplanperioden

- Videreutvikle den nye organisasjonsstrukturen i NAV for å optimalisere resursutnyttelsen på tvers av tidligere tjenesteområder og bidra til å sikre intensjonene i velferdsreformen.
- Brukerne skal bli møtt med respekt og innsatsen skal rettes mot enkelt individets behov.
- Nav Horten skal utvikle og utnytte et samordnet tjenestetilbud for innbyggerne uavhengig av statlig eller kommunal finansiering.
- Videreutvikle tidlige kartleggings- og avklaringsamtaler for å forebygge sosiale problemer, samt få personer raskere over på mer varige tiltak som ordinært arbeid, utdanning eller annen aktivitet.
- Prioritere de vanskeligstilte på boligmarkedet slik at de kan etablere seg i faste og gode boforhold.
- Bedre situasjonen for vanskeligstilte barnefamilier.
- Forbedre arbeidsform, organisering og kompetanseformidling internt.
- Utvikle metode for brukermedvirkning på både system- og individnivå i NAV.

- Styrke forebyggende innsats på gjeldsrådgivning/ forvaltning gjennom tidlige økonomiske ordninger og avtaler for den enkelte, og informasjon rettet mot skoler, foreninger og bedrifter.
- Styrke sysselsettings- og aktivitetstilbud for unge, i samarbeid med eksterne og interne aktører.
- Videreføre at flyktninger er aktive og deltagende innbyggere i Horten kommune.

Virksomheten har følgende hovedsatsinger i planperioden:

- Utvikle organisasjonen hvor en på sikt har som mål å overføre ressurser fra forvaltning til oppfølging gjennom tilgjengelige virkemidler.
- Videreføre samordning og helhetstenkning for best mulig ressursutnyttelse innen hele tjenesteområdet.
- Ha fokus på helhet i organisasjonsutviklingen og best mulig ressursutnyttelse.
- Redusere antallet langtidsmottakere av sosialhjelp og andre velferdsytelser ved å få enkelte grupper tidligere ut i arbeidslivet (kvalifiseringsprogrammet etc.). Tidlig inngripen med tiltak forventes å gi en forebyggende gevinst.
- Hortensprosjektet skal utarbeide en metode i forhold til å arbeide med forebygging og tett individuell tilnærming som skal implementeres i NAV.

VIRKSOMHET BARNEHAGER

Forslag til økonomisk ramme

	Justert budsjett 2009	Økonomi- og handlingsplanen			
		2010	2011*	2012*	2013*
Netto driftsramme	20 878 000	17 265 000	106 855 000	103 530 000	103 530 000

*Statstilskudd til barnehager går inn i ordinært rammetilskudd fra og med 2011

Det foreslåtte budsjettet oppleves som svært utfordrende, men det vurderes å være innenfor det lovpålagte

Antall årsverk i virksomheten

- Virksomheten omfatter 250 årsverk i kommunale og 102 årsverk i private barnehager.
- Virksomhetens arbeidsgiveransvar er knyttet til ansatte i kommunale barnehager.
- Virksomhetsleder er barnehagemyndighet for både kommunale og private barnehager

Beskrivelse av tjenesteområdet

Kommunen har 38 barnehager:

- 13 kommunale barnehager, hvorav 1 "Åpen barnehage"
- 25 private barnehager, hvorav 14 familiebarnehager og 1 "Åpen barnehage"
- 1273 barn i barnehager per 1/9-09, hvorav 938 i kommunale, 237 i private og 98 i familiebarnehager.

Barnehagens formål og innhold:

- Barnehagen skal gi barn under opplæringspliktig alder gode utviklings- og aktivitetsmuligheter i nær forståelse og samarbeid med barnas hjem (Lov om barnehager § 1).
- Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet (Lov om barnehager § 2).
- Barns rett til medvirkning gir barn i barnehagen rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet (Lov om barnehager § 3).
- Kommunen har plikt til å tilby plass i barnehage til barn under opplæringspliktig alder. Utbyggingsmønster og driftsformer skal tilpasses lokale forhold. (Lov om barnehager § 8).
- Barn som fyller ett år senest innen utgangen av august det året det søkes om barnehageplass, har etter søknad rett til å få plass i barnehage fra august. (Lov om barnehager § 12).

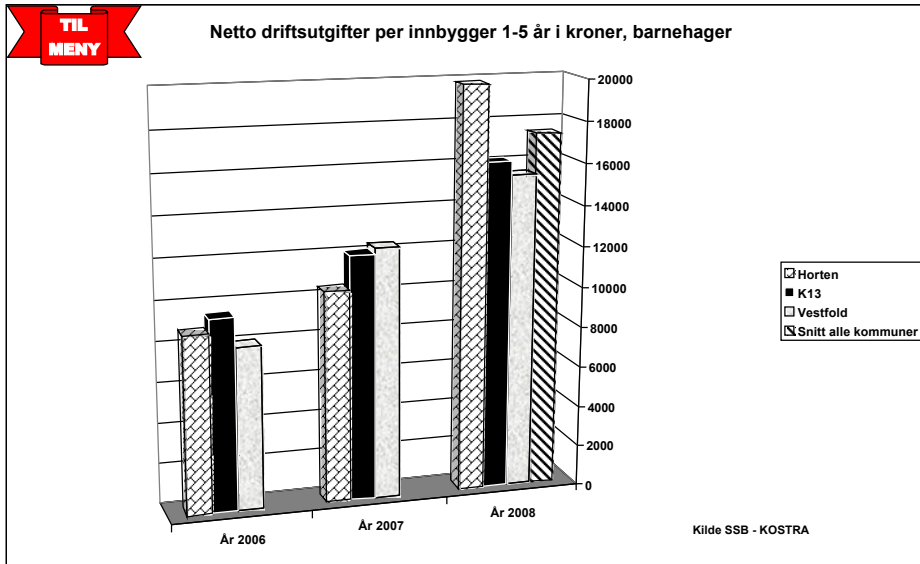
Status / faktiske forhold

Dekningsprosent 15.12.2008

År	Knr	Kommune	0 år	1 år	2 år	3 år	4 år	5 år	6 år	0-5 år	1-5 år	1-2 år	3-5 år
2009	0701	Horten	2,6	56,3	79,9	94,0	93,9	94,4	0,4	71,5	84,2	67,7	94,1
2009	07	Vestfold	6,2	66,5	83,4	92,4	96,7	96,9	0,8	74,4	87,4	75,2	95,3

Tabellen viser at selv om kommunen i dag per definisjon, har full barnehagedekning, er dekningsprosenten i forhold til aktuelle innbyggere, ikke tilsvarende høy.

Det kan bety at flere foreldre i Horten velger andre løsninger enn barnehage til sine barn. (1743 barn i alderen 0-5 år (2009), hvorav 1350 har barnehageplass.)

Figur: Netto driftsutgifter, barnehager

Tilbudene tilfredsstillter ikke alle brukernes ønsker i forhold til boområder, oppholdstider og plasser for små og store barn (jfr. Lov om barnehager § 8). For å oppfylle lovens intensjoner er det behov for flere barnehageplasser i områdene Tveiten og Sentrum.

- Virksomheten har full barnehagedekning og gir tilbud til alle barn med lovfestet rett til barnehageplass.
- Virksomheten har siste barnehageår, gitt ny godkjenning til 4 barnehager (Bjørnестien, "Ørnhuset"/ Karljohansvern, Blåbærlyngen og Fagerheim).
- Virksomheten har størst økning i antall plasser for barn under 3 år.
- Virksomheten gir flere tilbud om heldagsplasser enn tidligere.
- Virksomhetens tilbud tilfredsstillter ikke alle brukernes ønske om barnehageplass i sitt nærområde.
- Virksomheten har størst etterspørsel etter barnehageplasser i områdene Tveiten og Sentrum.

Barnehagedekning 2008

Kommunen Fylket Landet

Barnehagedekning 1-2 år. Prosent	67,7	75,2	74,7
Barnehagedekning 3-5 år. Prosent	94,1	95,3	95,5

- Virksomheten har, i økonomiplanperioden 2010 – 2013, fått vedtatt en investeringsplan til bygging av nye barnehager, samt utvidelse og oppgradering av eksisterende barnehager.
- Virksomheten har gode rutiner for godkjenning av nye barnehager, tilsyn, dispensasjon fra utdanningskravet for pedagogisk bemanning, fordeling av tilskudd til minoritetsspråklige barn og barn med spesielle behov.
- Virksomheten har siste barnehageår, gjennomført 11 systematiske tilsyn i kommunale og private barnehager.
- Virksomheten har i perioden 2006 – 2009, gjennomført etter – og videreutdanning for pedagogiske ledere i kommunale og private barnehager i samarbeid med høgskolen i Vestfold.
- Virksomheten har utarbeidet plan for opplæring av assistenter som fører fram til fagprøven i barne- og ungdomsarbeiderfaget.

- Virksomheten har i perioden 2006 – 2009, implementert kommunal plan for lese- og skriveopplæring i alle barnehagene.
- Virksomhetene barnehager og skoler har utarbeidet felles plan for samarbeid og sammenheng ved overgang fra barnehage til skole.
- Virksomheten har siste barnehageår, gitt 74 minoritetsspråklige barn forsterket språkstimulering.
- Virksomheten har siste barnehageår, gitt 37 barn et forsterket barnehagetilbud og / eller spesialpedagogisk hjelp.
- Virksomheten har 8,9 % menn i kommunale barnehager og 8 % menn i private barnehager. Statlig målsetting om 20 % er ennå ikke nådd.
- Virksomheten har siste barnehageår, innvilget 13 dispensasjoner fra utdanningskravet til pedagogisk ledere.

Kommentarer til budsjettforslaget for 2010

I forhold til virksomhetens egenmeldte behov innebærer budsjettforslaget en reduksjon på 3,363 mill. kr. av et bruttobudsjett på ca. 153 mill. kr.

Reduksjonen i virksomhetens ramme fordeles på følgende områder:

- Lønnsutgifter til syke - og ferievikarer
- Lønnsutgifter til barn med spesielle behov
- Utgifter til kurs og etterutdanning for barnehagenes personale
- Driftsutgifter til inventar og utstyr

Følgende målsettinger vil få redusert fokus:

- Utvikling av barnas omsorgs- og læringsmiljø.
- Videreutvikle organisering og kompetanseheving for barn med nedsatt funksjonsevne og barn med særskilte behov.
- Øke antall pedagoger.

Målsettinger for handlingsplanperioden

- Sørge for at det finnes et tilstrekkelig antall barnehageplasser for barn under opplæringspliktig alder.
- Sørge for at tilbudene er tilpasset lokale forhold og behov.
- Som barnehagemyndighet, sikre kvaliteten i barnehagene gjennom godkjenning og systematisk tilsyn, både i kommunale og private barnehager.
- Sørge for tilstrekkelig kompetente arbeidstakere gjennom kompetanseheving og rekruttering.
- Øke andelen ansatte med utdanning innen barne- og ungdomsarbeiderfaget.
- Innfri statens forventninger om at barn og personale tilføres økt kunnskap om IKT.
- Utdanne veiledere til alle nyutdannede førskolelærere i samarbeid med Høgskolen i Vestfold.
- Følge opp stortingsmelding nr 41 – "Kvalitet i barnehagen":
- Sikre likeverdig kvalitet i alle barnehager
- Styrke barnehagen som læringsarena
- Sikre at alle barn får delta aktivt i et inkluderende fellesskap.
- Følge opp "Handlingsplan for god oppvekst i Vestfold 2008 -2018".
- Gjennomføre tiltak for å bedre språkforståelsen blant minoritetsspråklige barn i førskolealder.
- Sørge for et forsvarlig system for å sikre at meldeplikten til barnevernet blir fulgt gjennom gode og sikre rutiner.
- Styrke samarbeidet og sammenhengen mellom barnehage og skole.

Virksomheten har følgende hovedsatsinger i planperioden:

Investeringer:

- Utvide og utbedre Rørehagen barnehage i 2010.
- Bygge ny barnehage på Nykirke i 2010-2011,
- Bygge ny barnehage i sentrum av kommunen i 2010-2011
- Avvikle midlertidige barnehager i paviljonger og barnehager som ikke er egnet til barnehagedrift i henhold til dagens krav.
- Utrede samlokalisering av Åsgårdstrand barnehage.

Kvalitet/ kompetanseutvikling:

- Gjennomføre årlig systematisk tilsyn, veiledning og kontroll av utvalgte kommunale og private barnehager.
- Kvalitetsutvikle barnehagenes innhold basert på Humankapitalindeks (HKI) og Brukerkapitalindeks (BKI) undersøkelsene.
- Innfri statens forventninger til kompetanseutvikling i barnehagene, ved rullering av virksomhetens kompetanseplan.
- Sørge for tilstrekkelig kompetente arbeidstakere ved videre- og etterutdanning av assistenter og fagarbeidere.
- Oppfordre og legge til rette for at menn velger barnehagen som varig arbeidsplass.
- Implementere kommunal plan for samarbeid og sammenheng mellom barnehage og skole.
- Revidere kommunal plan for lese- og skriveopplæring i barnehager.

VIRKSOMHET SKOLER

Forslag til økonomisk ramme

	Justert budsjett 2009	Økonomi- og handlingsplanen			
		2010	2011	2012	2013
Netto driftsramme	206 439 000	205 522 000	200 636 000	194 393 000	194 393 000

Det foreslåtte budsjettet oppleves som svært utfordrende, men det vurderes å være innenfor det lovpålagte

Antall årsverk i virksomheten

Virksomheten omfatter 403 årsverk.

Beskrivelse av tjenesteområdet

- 7 barneskoler m/SFO
- 4 ungdomskoler, inkl. Bakkeåsen skole som er en interkommunal alternativ ungdomsskole med Horten som vertskapskommune.
- Horten kommunale voksenopplæring
- Pedagogisk-Psykologisk tjeneste (PPT)
- Horten kulturskole
- Horten Natursenter i samarbeid med Horten videregående skole
- Sentral skoleadministrasjon for Virksomhet skoler (koordinering, utvikling og fellesoppgaver) bl.a.:
 - Skoleskyss
 - IKT-utvikling
 - Oppfølging av skoletilbud for Hortens elever i andre kommuner/friskoler
 - Kunnskapsløftet (læreplan- og kompetanseutvikling)
 - To-språklige støttelærere til minoritetsspråklige elever
 - Mottaksgrupper for minoritetsspråklige elever
 - Skolesvømming (overført fra Kultur til skole høst 2009)

Antall elever i grunnskolene er ca. 3237 elever inkl. forsterkede avdelinger. Voksenopplæringa har ca. 200 elever, Kulturskolen har 250 interne elever pluss dirigentordning i alle seks skolekorpene.

Lovgrunnlag og styringsdokumenter

Opplæringslova med forskrifter

Fagplan for minoritetsspråklige

Kunnskapsløftet

Lov om miljørettet helsevern i barnehager og skoler

Felles lokale utviklingsmål og visjon

Virksomhetsplan for virksomhet skoler

Lokal kompetanseplan

Lokal IKT-plan for skolene

Lokal plan for lese- og skriveopplæring

Lokal utviklingsplan for kulturskolen

Voksenopplæringsloven

Introduksjonsloven for flyktinger

Avtale om drift av Horten Natursenter med fylkeskommunen

Kulturloven

Fylkesmannens forventninger til kommunene (forventningsbrevet)

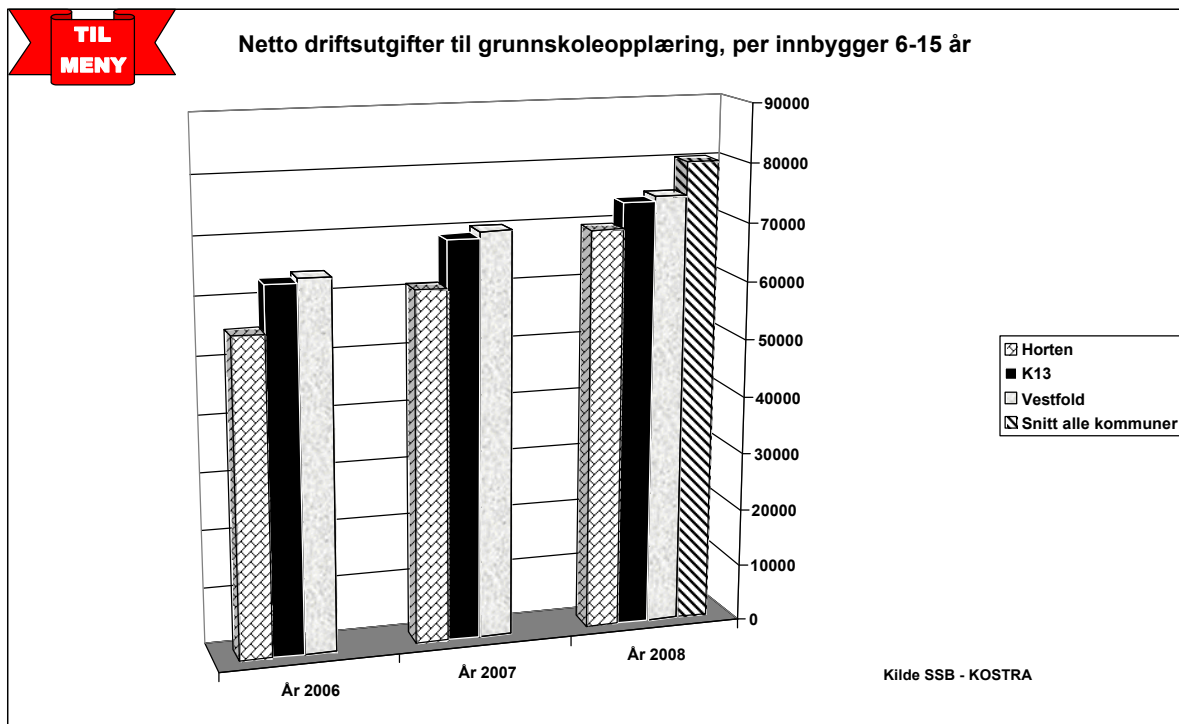
Status / faktiske forhold

Delmål

- Videreutvikle aktiviteter og arenaer som skaper tilhørighet, trivsel og fellesskap for alle i skolen.
 - Medarbeidersamtaler og virksomhetssamtaler er gjennomført for alle ansatte og alle enheter.
 - Rullering av kompetanseplanen er gjennomført og fordeling av ressurser til ulike etterutdanningstiltak for skolepersonalet for 2009/10 er gjennomført.
 - Kickoff-samlingen ved skolestart med hovedtema "Verdier" var vellykket. Alle ansatte i virksomheten var til stede. Gode tilbakemeldinger.

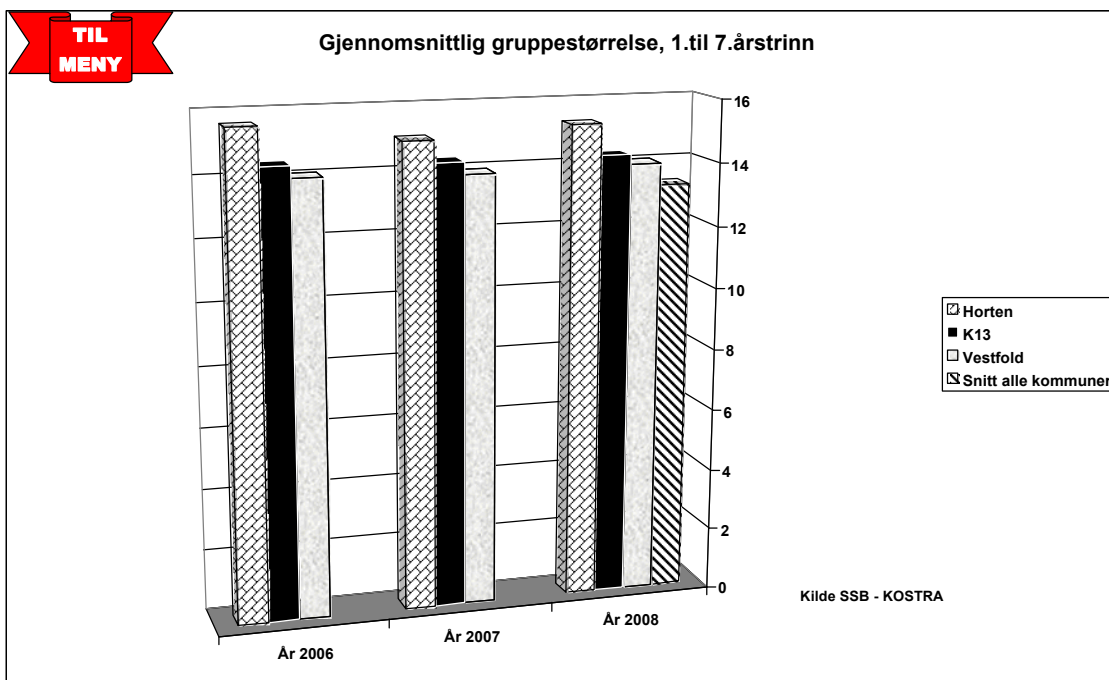
- Økt kompetanse for ansatte og elever.
 - Hver enhet har meldt sitt behov for kompetanseheving, og oppfølging av kompetanseplanen er i rute.
 - Evaluering av nye lokale læreplaner i basisfagene er gjennomført.
 - Det gjennomføres kommunale og sentrale tester av elever i norsk, matematikk og engelsk.
 - Systematisk oppfølging av resultater er igangsatt gjennom nytt elektronisk verktøy (Conexus).
 - Det ble videreført matematikkurs/veiledning for lærere i 08/09. I tillegg startet opplæring av 2 ansatte ved hver skole i elevvurdering. Videreføring av utdanning i Naturfag v/Høgskolen i Vestfold.
 - Jevnlige samlinger med IKT-ansvarlige og Fronter-ansvarlige ved skolene.
 - Alle skoler har innført minimum to utviklingssamtaler/konferansetimer i løpet av året.
 - Høsten -09 gjennomføres kurs i grunnleggende lese- og skriveopplæring for lærere på 1. – 4.trinn. Det gjennomføres også nettverkssamlinger i matematikk i samarbeid med Matematikksenteret.
 - Inngått samarbeid med Atferdssenteret i Oslo høsten 2009 om tiltak for å styrke den sosial kompetanse hos elevene i Hortens grunnskoler. Oppstart med 2 skoler i august 2009 med programmet PALS – Fagerheim og Sentrum skoler

- Utviklet bruken av digitale hjelpemidler slik at elever og ansatte kan benytte disse som verktøy i alle fag og som kommunikasjonsmiddel.
 - Fronter er i bruk ved alle skoler – Ny webside tatt i bruk
 - Investerings- og IKT-plan følges opp av en egen styringsgruppe:
 - Forbedring av infrastruktur
 - Sikring av egne systemer

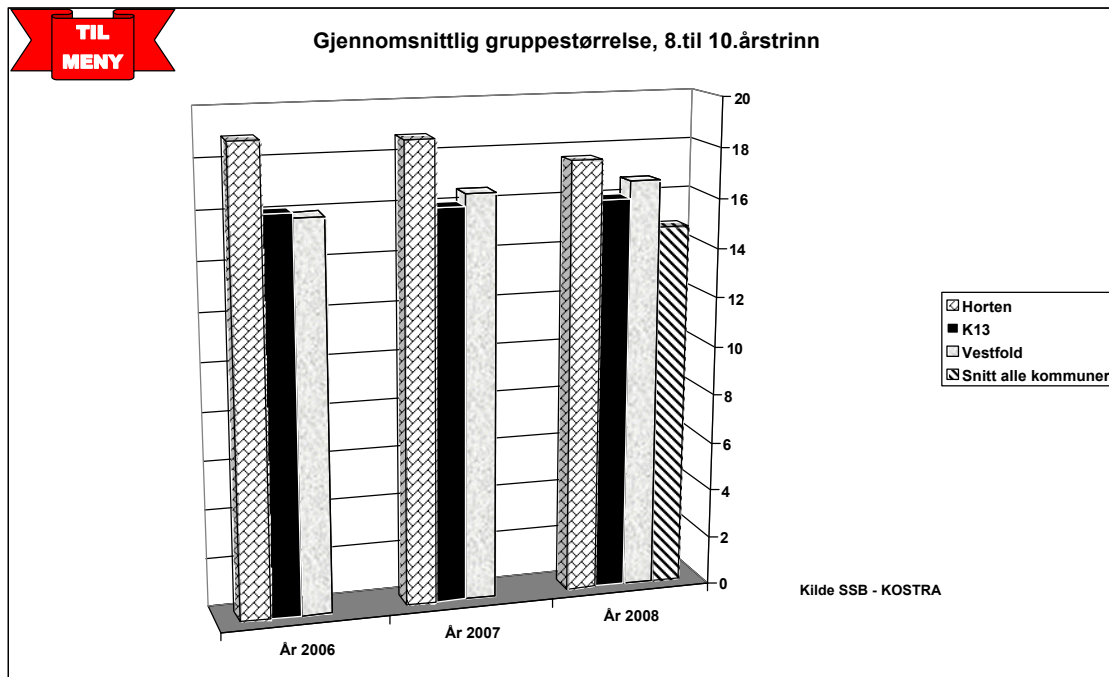
Figur: Netto driftsutgifter, grunnskole

Figuren viser at utgiftsnivået pr innbygger i grunnskole, ligger noe lavere enn gjennomsnittet i K13 og Vestfold. Slik sett ligger det som forventet i forhold til kommunens økonomiske evne.

Figur: Gruppestørrelse 1. -7. klasse

Av de to figurene (over og under) ser vi at det er større grupper (pr. lærer) i grunnskolen i Horten, enn i gjennomsnittet av kommuner for øvrig. Dette henger godt sammen med at driftsutgiftene pr. elev er lavere (som vist over), selv om gruppestørrelsen for de eldre elevene har nærmet seg gjennomsnittet det siste året.

Figur: Gruppetørrelse 8. -10. klasse

Resultater 2009

- Nasjonale kvalitetssystemer er i bruk. Det er et sentralt krav om å følge opp f. eks nasjonale prøver, trivselsundersøkelser (elevundersøkelsen) og brukerundersøkelser (foreldre)- og at disse blir brukt som utviklingsverktøy i skolene.
- Fulgt opp skolestruktur/utbygging/rehabilitering, egen politisk sak vedtatt om Sentrum og Granly skoler.
- 400.000,- til læremidler avsatt i budsjett for 2009 måtte omprioriteres til igangsetting av lovpålagt økt fysisk aktivitet på barnetrinnet høsten 2009, samt dekning av merforbruk på forsterkede tiltak.
- Større fornyelse og komplimentering av inventar og utstyr på skolene er ikke innarbeidet i budsjettet for 2009.
- 66 bærbare pc'er er supplert til skoleledere og lærere. Nesten alle skoleledere og lærere har nå egen pc. Pilotprosjekt på Granly skole, innkjøp av 2 klassesett med bærbare pc'er til bruk for elever, gjennomføres skoleåret 2008/2009. Trådløst dekning ved skolene er forbedret. Det arbeides videre med forbedring av funksjonalitet og kapasitet ved skolene høsten 2009. Oppgradering av IKT-løsninger ved Voksenopplæringen er utført.
- 8 nye årsverk til grunnbemanning i grunnskolen er innarbeidet i budsjettet for 2009.
- Endret organisering av forsterkede undervisningstilbud på ungdomstrinnet for å få likeverdige tilbud på alle 3 ungdomsskolene er gjennomført. Bygningsmessige tilpasninger ved tilbygg på Borre ungdomsskole starter i okt./nov. 2009.

Voksenopplæringen

- Videreutviklet aktiviteter og arenaer som skaper tilhørighet, trivsel og fellesskap for alle i skolen.
- Solgt tjenester for å opprettholde kompetanse og et profesjonelt skoletilbud for voksne..
- Deltatt på samarbeidsmøter med barnetrinn og ungdomstrinn og er i løpende dialog med andre skoler i kommunen.

PP-tjenesten

- PP-tjenesten har deltatt aktivt i systemutvikling ved skolene, deltar fast i alle koordineringsteam ved skolene, veileder/følger opp kommunal lese- og skriveplan og resultater på nasjonale og kommunale tester/prøver.

Kulturskolen

- Kulturskolen har hatt opplæringstilbud innen musikk, drama/teater og visuelle kunsthøgskole for barn og unge fra 0 – 19 år. Kulturskolen deltar i nettverk for Leseglede og skrivelyst. Det planlegges kortere kurs i SFO innen kunsthøgskolene.
- Kulturskolen har organisert og drevet "Den kulturelle spaserstokken" i Horten kommune i samarbeid med institusjonene for eldre.

Horten Natursenter

- Ny kontrakt med Fylkeskommunen for videre drift er under utarbeidelse.
- Egen sak om vurdering av senterets bygningsmasse ifht. videre bruk er vedtatt, forprosjekt ferdig høst 2009.

Skoleadministrasjonen

- Fulgt opp hovedmål og delmål for virksomheten, og støttet enhetslederne i utviklingsarbeidet.
- Utarbeidet kommunale og lokale fagplaner i samarbeid med rektorer og lærere.
- Rullert kompetanseplan for grunnskolen i tråd med nasjonale føringer og skolens behov.
- Har systematisert og omorganisert undervisningen for minoritetsspråklige elever ved blant annet opprettelse av "velkomstgrupper" for barnetrinn og ungdomstrinn. Arbeidet med utvikling av tospråklig støtte i undervisningen.
- Arbeidet for å sikre kompetanseutviklingsmidler i den videre implementering av Kunnskapsløftet etter 2008. Staten har bevilget 410.000,- til etterutdanning av lærere/assistenter i 2009.

Kommentarer til budsjettforslaget for 2010

I forhold til virksomhetens egenmeldte behov innebærer budsjettforslaget en reduksjon på 16,82 mill. kr.

Budsjettforslaget for virksomhet skoler 2010 vurderes å gi rammer som svekker opplæringen for elever i grunnskole, voksenopplæring og kulturskole i betydelig grad. Spesielt utfordres forsvarligheten i forhold til tilpasset undervisning og ny lovfestet plikt til tidlig innsats i norsk og matematikk 1. – 4. trinn. Særlig utsatt blir nyankomne minoritetsspråklige elever uten tilstrekkelige norskkunnskaper for å kunne følge ordinær undervisning. Kommunestyrets målsetting om styrking av lærertettheten i grunnskolen oppnås ikke. En reduksjon i grunnskolen med ca. 17 årsverk, voksenopplæringa med 2,5 årsverk, PP-tjenesten med 0,6 årsverk og kulturskolen med 2 årsverk i forhold til 2009-budsjettet er alvorlig. Følgende forhold medfører en økt kommunal andel:

- Vedtatt bemanningsnorm i SFO
- Flere fosterhjemsplasserte Hortens elever i andre kommuner og økte satser.
- Nye lovkrav om tidlig innsats i barneskolen og utvidet fysisk aktivitet
- Inntektssvikten i statlig tilskudd til voksne minoritetsspråklige elever og færre gjesteelever fra andre kommuner.

For øvrig er følgende innenfor budsjettet:

- 381 årsverk i virksomheten (5,5 % reduksjon ifht 2009)
- Minstetimetallet i grunnskolen og et redusert omfang bl.a. av ressurstimer, spes.ped.timer, administrasjon, IKT, bibliotek og lignende.
- Driftsutgifter som tidligere, utenom lønn, på 2100,- pr. elev.
- Svømmeundervisning for ett alderstrinn (4.)
- Den kulturelle spaserstokken (øremerket tilskudd).

- Videre drift av norskopplæring for minoritetsspråklige voksne og grunnskoletilbud til norske og minoritetsspråklige voksne.
- Et redusert spesialundervisningstilbud til voksne elever.
- Et redusert Kulturskole tilbud med mindre eneundervisning og færre gruppetilbud.

Det er ikke funnet plass i budsjett eller handlingsplan for bl.a.:

- Videreføring av mottaksgrupper for minoritetsspråklige elever på barne- og ungdomstrinnet
- Tilstrekkelig fornying og anskaffelser av læremidler iht. læreplan av 2006, Kunnskapsløftet
- Gjennomføring av leirskoletilbud på barnetrinnet
- Videre drift av tilbud for grunnskoleelever ved Natursenteret.
- Videre drift av PALS (Positiv atferd, støttende læringsmiljø og samhandling i skolen)
- Ønsket styrking av tidlig innsats på 1.- 4.trinn
- Videreutdanning for lærere i Horten med kommunal og statlig støtte

Det er mye pågangsmot og stor vilje til innsats i skolene/enhetene. Det ligger fortsatt mange utfordringer framover for å kunne skape tilhørighet, kunnskap og glede for alle i skolen og oppfylle sentrale føringer.

Vedtakene om renovering og utbygging av Sentrum og Granly skoler er svært positive og nødvendige, og vil sikre skolekapasiteten i sentrumsområdet i mange år framover.

Utbygging av Borre ungdomsskole er i gang høsten 2009. Den nye fløyen som er ferdig i mars/april 2010, vil gi gode og inkluderende lokaler til elever i forsterket gruppe med sammensatte lærevansker. Orerørningen ungdomsskole får utvidet lokalene for sine forsterkede elevgrupper våren 2010.

Målsettinger for handlingsplanperioden

Grunnskolen

Visjon: Tilhørighet, kunnskap og glede for alle i skolen

Hovedmål

- Skape fellesopplevelser og trivsel
- Iverksette Kunnskapsløftet

Delmål

- Videreutvikle aktiviteter og arenaer som skaper tilhørighet, trivsel og fellesskap for alle i skolen.
- Øke kompetansen slik at den enkelte ansatte blir bedre i stand til å gjennomføre kunnskapsløftet.
- Den enkelte elev når sine læringsmål i norsk, matematikk og engelsk gjennom tilpasset opplæring.
- Legge til rette for at elevene blir i stand til å påvirke egen lærings situasjon og delta i demokratiske prosesser på egen skole og i kommunen.
- Utvikle bruken av digitale hjelpemidler slik at elever og ansatte kan benytte disse som verktøy i alle fag og som kommunikasjonsmiddel.

Øvrige målsettinger

- Følge opp kommunestyrets vedtak i juni 2009 om at 5 nye stillinger blir innarbeidet i budsjett fra høsten 2010. Det mangler da fortsatt 15 årsverk jfr. vedtatte felles utviklingsmål.
- Økt budsjett for anskaffelse av nye læremidler ihht. Kunnskapsløftet.

- Tilbygg ved Orerønningen ungdomsskole, forsterket avdeling, ferdigstilles våren 2010.
- Fortsette samarbeidet om renovering og nybygg av Sentrum og Granly skole.
- Fortsette samarbeidet med Atferdssenteret i Oslo med programmet PALS om tiltak for å styrke den sosial kompetanse hos elevene i Hortens grunnskoler. Fagerheim og Sentrum skoler er i et løp på 3 år, de øvrige barneskolene knyttes opp etter hvert.
- Implementere tiltak som følger opp endringene i Opplæringslova fra 01.08.09 vedrørende:
 - Tidlig innsats i barneskolen, 1. – 4. trinn.
 - Videreutvikle system for oppfølging av brukerundersøkelser og kartleggingsprøver.
 - Kompetanseheving og utvikling av felles normer og systemer for elevvurdering.
- Forbedring av rutiner ifht. samarbeid mellom kommunens barne- og ungdomsråd og skolenes elevråd.
- Utvikle et system for kompetanseheving for elevrådsrepresentanter.
- Forbedre tverrfaglig samarbeid mellom virksomhetene og etater i og utenfor kommunen, ifht. å forebygge langtidsfravær og frafall i grunnskolen.

Voksenopplæringen

- Videreutvikle og vedlikeholde aktiviteter og arenaer som skaper tilhørighet, kunnskap og glede for alle i skolen.
- Implementere lokale lærerplaner i forhold til kunnskapsløftet tilpasset brukergrupper og elevers komprimerte løp (kortere læringstid)
- Tilpasset undervisning på alle nivåer. Utvikle nye læringsformer og arenaer som effektiviserer elevenes norskopplæring.
- Opprette et mer formalisert samarbeid med andre enheter i kommunen. Rette norskopplæring mot elevenes livssituasjon og praktiske arbeidssituasjoner.
- Fortsatt salg av tjenester for å beholde kompetanse og et profesjonelt skoletilbud for voksne.
- Være en aktiv samarbeidspartner i utviklingen av oppstartsklasser for minoritetsspråklige elever
- Effektivisering av administrative oppgaver for å få mer plass til pedagogisk ledelse og nærhet til undervisningen.

PP-tjenesten

- Være aktiv part i utviklingen av grunnskole og barnehage.
- Gi fortsatt støtte til skolene i arbeidet med kompetanse- og organisasjonsutvikling, for å bedre tilpasset opplæring og inkludering i skolen.
- Gi veiledning og hjelp til tiltak på bakgrunn av resultater ved nasjonale og kommunale tester/prøver.
- Utvikle egen kompetanse i observasjonsmetoder og kartleggingsverktøy.

Kulturskolen

- Inngå samarbeid med Familiehuset for å søke midler til kunst- og kulturtilbud for barn og unge i utsatte familier.
- Arbeide for å etablere kulturskolen i større og mer hensiktsmessige lokaler slik at det blir mulig å kunne fungere som et lokalt ressurscenter - gjerne i geografisk nærhet til en av barneskolene.
- Utarbeide en lokal plan for kunst og kultur i opplæringen (Jfr Strategiplanen Skapende læring) som legger føringer for samarbeidet om kunst og kultur i opplæringen i Horten kommune.
- Videreføre Den kulturelle spaserstokken i Horten kommune.

Horten Natursenter

- Avklare samarbeid med Fylkeskommunen for videre drift.

Skoleadministrasjonen

- Følge opp hovedmål og delmål for virksomheten, og støtte enhetslederne i utviklingsarbeidet.
- Igangsette en vurdering av tiltakskjeden for minoritetsspråklige barn, unge og voksne i Horten kommune – rutiner og omfang.
- Følge opp endringer i Opplæringslova fra 01.08.09.
- Igangsette svømmeopplæring for barn i grunnskole
- Fornye og komplettere inventar og utstyr på skolene, søkes innarbeidet i årlige bevilgninger
- Vedlikehold og fornyelse av lekeapparater i skolenes uteområder, søkes innarbeidet i årlige bevilgninger
- Styrket bemanning i SFO for barn med særskilte behov, søkes innarbeidet i årlige bevilgninger
- Midler til kompetanseutvikling, kurs- og vikarutgifter søkes innarbeidet i årlige bevilgninger, som kompensasjon for bortfall av øremerkede midler fra staten i 2009
- Følge opp investeringsplan IKT
- Arbeide for at også øvrige driftsutgifter for skolene kommer opp på gjennomsnitt i sammenlignbare kommuner. (Vestfold og K-13 i Kostra).
- Følge opp av leseplanen for grunnskolen
- Utvikle en helhetlig kvalitetsrapport for grunnskolen i samsvar med nye retningslinjer.
- Videreutvikle interne rutiner og system for kvalitets- og internkontroll

VIRKSOMHET KULTUR OG IDRETT

	Justert budsjett 2009	Økonomi- og handlingsplanen			
		2010	2011	2012	2013
Netto driftsramme	31 309 000	31 108 000	30 368 000	29 423 000	29 423 000

Det foreslåtte budsjettet oppleves som svært utfordrende, men det vurderes å være innenfor det lovpålagte

Antall årsverk i virksomheten

Virksomheten omfatter 34 årsverk og 5 engasjementer.

Beskrivelse av tjenesteområdet

Virksomheten har i all hovedsak følgende tjenesteproduksjon:

Kunst og kulturformidling:

Enheten har virksomhet knyttet til profesjonell kunst og kulturformidling. Den har tjenester bl.a. knyttet til:

- Bakkenteigen kulturhus og Kulturhuset 37, arrangementer
- Bromsjordet skatepark, Skoppum fritidsklubb, ferieklubb
- Kulturtilbud tilrettelagt for spesielle grupper
- Den kulturelle skolesekken (DKS)
- Samordning av lokale kriminalitetsforebyggende tiltak mot ungdom (SLT)
- Kunstnerbyen Åsgårdstrand og Galleri Ask
- Utbetaling av tilskuddsmidler til foreninger og lag
- Sekretær for kommunens barneråd- og ungdomsråd og ivaretar kommunens rolle som barnerepresentant (jfr. plan og bygn.l.)
- Kunstnerisk utsmykking av offentlige - bygninger og rom
- Utbetaling av tilskudd til Kirke og trossamfunn

Horten bibliotek:

Enheten formidler kultur, kunnskap og informasjon til alle i kommunen. Det skjer gjennom utlån, veiledning, arrangementer og utstillinger. Biblioteket yter tjenester på 3 lokasjoner

- Hovedbiblioteket i Horten sentrum
- Åsgårdstrand bibliotek,
- Bastøy bibliotek,
- "Boken kommer-tjeneste"

Idrett og friluftsliv

Enheten tilrettelegger for at flest mulig skal kunne drive idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet.

- Horten svømmehall, idrettshaller og uteanlegg
- Tildeling av treningstider og samarbeider med idrettslag i kommunen.
- Horten idrettsråd og har ansvar for spillemiddelsøknader
- Friluftslivstiltak (kystledhytte, kyststi, turveier etc.)
- Koordinerer drift og bruk av parker og grøntområder, friluftsområder, idrettsanlegg

Status / faktiske forhold

Virksomheten har en løpende drift som innebærer stor aktivitet på alle tjenesteområdene.

Første halvår har Bakkenteigen kulturhus hatt godt med besøk. Kulturhus 37 har i snitt ca 100 personer innom hver dag.

Munchs hus inngår som en del av Vestfoldmuseet IKS. Forvaltning av bygning og Munchparken vil fortsatt være Horten kommunes ansvar.

Det er stor aktivitet på området barn og ungdom, både i samarbeid med skole(DKS) og gjennom enhetens egne fritidstilbud og feriekubb. Kulturhuset "37" har stor aktivitet både på dagtid og kveldstid med brukergrupper i alle aldre. Prosjektansvar og gjennomføring av Verden i Horten, et årlig flerkultur arrangement som strekker seg over en uke.

Horten bibliotek hadde stor økning i besøks- og utlånstall i 2008 (besøk 2008: 177 000, utlån 2008: 178 000), og i 2009 er det også registrert økte besøkstall. I perioder har det vært 900 besøkende hver dag. Stadig økt bruk av digitale tjenester og nettsider. Nytt populært rom i tilknytning til barneavdelingen er tatt i bruk med fokus på natur, miljø og bruk av digitale medier. Med prosjektmidler fra Fritt Ord har det vært gjennomført utstillinger og arrangementer med internasjonalt fokus. Åsgårdstrand bibliotek har vært stengt noen måneder grunnet ominnredning og flytting til nytt lokale.

Idrettshallene (3 stk.) og gymsalene (10 stk.) er åpne hver dag fra kl. 08.30 - 22.00 (på dagtid brukes hallene av skolene, og på kveldstid og helger av lag og foreninger). Antall utleietimer på kvelds- og helgetid pr. uke i idrettshaller er ca. 150, og i gymsalene ca. 300. Dette er på samme nivå som sist år.

Svømmehallen åpner i desember 2009 etter en omfattende rehabilitering.

Det er til enhver tid stor aktivitet på kommunens øvrige idrettsanlegg og friluftsområder. Det er imidlertid en stor utfordring å klare å opprettholde tjenestetilbudet med dagens budsjettrammer

Kunst og kulturformidling:

- Forprosjektet Munchsenter i Åsgårdstrand, fase 2,
- Strategisk næringsplan følges opp
- Nettsider for ungdom
- Utvikle samarbeid med Vestfoldmuseet IKS i henhold til samarbeidsavtale.
- Utvikling av lokale DKS tilbud (Den Kulturelle Skolesekken).
- Bidra til helhetlig utvikling av området Karljohansvern
- I posten for tilskuddsmidler inngår tilskudd til Horten Blå Korsforening med kr. 40 000,-

Horten bibliotek:

- Formidling av kultur, informasjon og kunnskap til alle lag i kommunen
- Veiledning, lesestimulering og litteraturformidling til barnehager og skoler.
- Alle 1. og 5. klassene har eget opplegg gjennom Den kulturelle skolesekken.
- Deltager i Astronomiåret og Hamsunåret 2009 med arrangementer og utstillinger.
- Mediesamlingen er vedlikeholdt og fornyet innenfor økonomisk ramme
- Prosjektet Beta-barn med et eget rom i tilknytning til barnebiblioteket er ferdigstilt. Det er innredet for å gi kunnskap og læring ved å ta i bruk nye verktøy og digitale medier. Egen nettside: www.betabarn.no
- Vært koordinator sammen med Horten kulturskole i tverretattlig nettverksgruppe og ansvar for leseuken "Horten leser" med fokus på leselyst og leseglede.
- Flere internasjonale utstillinger og arrangementer, eksempelvis "Døde pinner" og "Den magiske kappen", har vært gjennomført med prosjektmidler fra Fritt ord.
- Biblioteket fikk ny nettside fra juni 2009
- Åsgårdstrand bibliotek er en lokal møteplass med et variert tilbud av aktuell litteratur, medier for barn og bøker om kunst

Idrett og friluftsliv

- Bidra til å ferdigstille rehabilitering av Horten svømmehall i 2009
- Arbeide for å oppnå best mulig besøkstall, utnyttelsesgrad og aktivitetsnivå i alle idrettsanlegg innenfor de til enhver tid gjeldende åpningstider og budsjetttrammer.
- Utvikle tiltak som øker folks deltakelse i fysisk aktivitet og friluftsliv
- Utarbeide en helhetlig utviklingsplan for aktivitet og anlegg for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet i Horten kommune. Ha fokus på brukermedvirkning med særlig vekt på barn og unges ønsker og behov
- Kunstgressbane på Skoppum og i Lystlunden, samt arbeide videre med oppfølging av vedtatt utviklingsplan.
- Følge opp reguleringsplanen for Åsgårdstrand idrettsanlegg ifht grunnerverv og forprosjekt knyttet til allaktivitetshus.
- Gjennomføre oppgradering av friarealene nord for Holtan ungdomsskole
- Utviklingsplan for Nykirke idrettsanlegg.
- Lage sak om planmessig oppgradering av kommunale badeplasser/badebrygger.

Kommentarer til budsjett 2010

I forhold til virksomhetens egenmeldte behov innebærer budsjettforslaget en reduksjon på 0.5 mill. kr.

- at det ikke blir gjennomført feriekubb i 2010 (kr. 180.000).
- at tilskuddet til lokalhistorisk senter blir redusert fra 250.000 til kr. 150.000.
- at enhet idrett og friluftsliv vil redusere strømutfgiftene med kr. 80.000.
- at biblioteket vil redusere utgiftene til mediebudsjettet (midler til innkjøp av bøker, tidsskrifter, cd'er, dvd'er, lydbøker osv.) til både barne- og voksenavdelingen med til sammen 50.000.
- at Kirker og kirkeadministrasjon utfordres med en reduksjon på kr.90.000 knyttet til redusert renhold og energiforbruk.

Målsettinger for handlingsplanperioden

Kunst og kulturformidlings hovedmål

- Tilrettelegge for at innbyggerne i Horten kommune kan delta i kulturaktiviteter ut fra egne ønsker og behov
- Styrke det nåværende arbeidet rundt Den kulturelle skolesekken (DKS) i grunnskolen og søke utvidelse av denne til målgruppene barnehage og samarbeidsavtale med videregående skole.
- Utvikle arbeidet mot målgruppen barn og unge, herunder SLT og Skoppum fritidsklubb
- Utrede flytting av kommunens skateanlegg og styrke bandmiljøet på Bromsjordet.
- Styrke formidlingen rundt Edvard Munch ved bl.a. å vurdere etablering av et Munchsenter, og aktiviteter knyttet til Munch-jubileet i 2013
- Jobbe med kulturaksen KJV – Åsgårdstrand.
- Være pådriver i kommunens utviklingsarbeid på KJV
- Følge opp Vestfold museet IKS (jfr. ny museumsstruktur).
- Videreutvikle "Verden i Horten", med utgangspunkt i Kulturhuset 37
- Kompetanseutvikling for ansatte i virksomheten
- Styrke samhandlingen med kommunens foreningsliv

Bibliotekets hovedmål

- Biblioteket skal være et senter for kultur, kunnskap og informasjon for alle.
- Videreutvikle biblioteket som en inspirerende og sosial møteplass for informasjonsventing, lesing, læring og opplevelse.

- Utvikle mediesamlingen og det elektroniske informasjonstilfanget i henhold til brukernes behov.
- Videreutvikle internettsidene, tilby digitalt innhold og nettbaserte tjenester og styrke personalets digitale kompetanse.
- Aktiv deltager i nasjonalt leseår 2010.
- Videreutvikle biblioteket som læringsarena og styrke biblioteket som arena der innbyggerne kan få veiledning i bruk av nasjonale digitale tjenester (e-borger).
- Videreutvikle selvbetjent utlåns- og innleveringssystem
- Fortsette samarbeidet med barnehager, skoler og andre virksomheter, frivillige organisasjoner og institusjoner
- Styrke litteraturformidlingen til barn gjennom samarbeid med Den Kulturelle skolesekken.
- Arbeide for opprettelse av egen koordinator for alle skolebibliotekene i Horten kommune.
- Tilrettelegge og utvikle bibliotektilbudene for brukere med særskilte behov.
- Videreføre og utvikle samarbeidet med bibliotekene i Vestfold.

Idrett og friluftslivs hovedmål

- Legge til rette for at flest mulig av kommunens innbyggere skal ha mulighet til å drive idrett og fysisk aktivitet ut fra egne interesser og behov.
- Bidra til en best mulig forvaltning av kommunens idrettsanlegg, friområder og park-/grøntanlegg.
- Følge opp intensjonene i strategiplan for idretts-, nærmiljø- og friluftsanlegg med gjennomføring av konkrete tiltak. Særlig vil det vektlegges rehabilitering av eksisterende anlegg og utvikling av nye anlegg i tråd med aktivitetsutviklingen i befolkningen.

VIRKSOMHET PLAN OG UTBYGGINGSTJENESTER

	Justert budsjett 2009	Økonomi- og handlingsplanen			
		2010	2011	2012	2013
Netto driftsramme	4 935 000	5 046 000	4 926 000	4 773 000	4 773 000

Det foreslåtte budsjettet oppleves som svært utfordrende, men det vurderes å være innenfor det lovpålagte

Antall årsverk i virksomheten

Virksomheten omfatter 14,65 årsverk.

Beskrivelse av tjenesteområdet

Virksomhet plan og utbyggingstjenester omfatter følgende tjenesteområder:

- Kommuneplanen – langsiktig del (samfunnsdel/arealdel for 12 år)
- Kommunedelplaner (geografisk/tematisk utdyping av kommuneplanen)
- Detaljplaner regulering (private planer)
- Områdeplaner regulering (kommunens planer)
- Delesaker (etter plan- og bygningsloven)
- Byggesaksbehandling
- Geodata (kart og oppmåling) og seksjonering
- Landbrukssaker/konsesjonssaker/vilt
- Miljø-/friluftssaker

Tjenesteområdet gjelder i stor grad forvaltning av lovverk og viktig utviklingsarbeid.

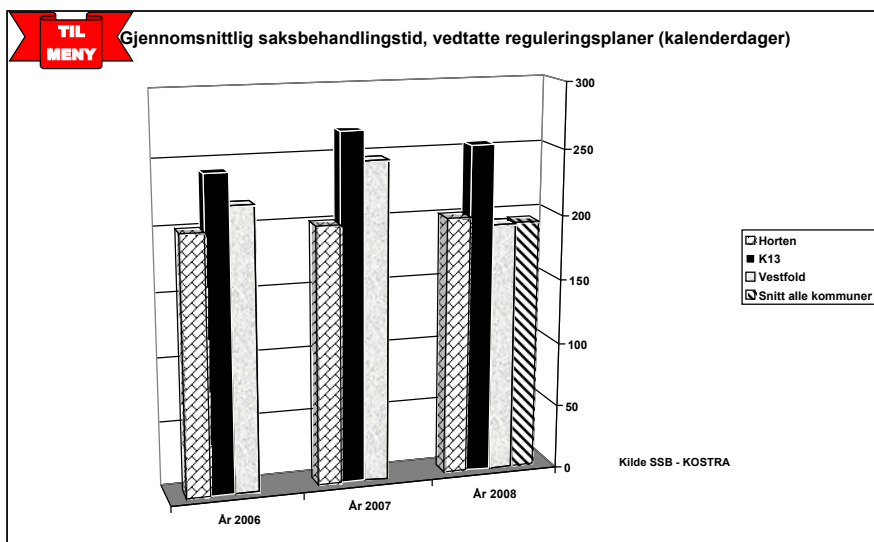
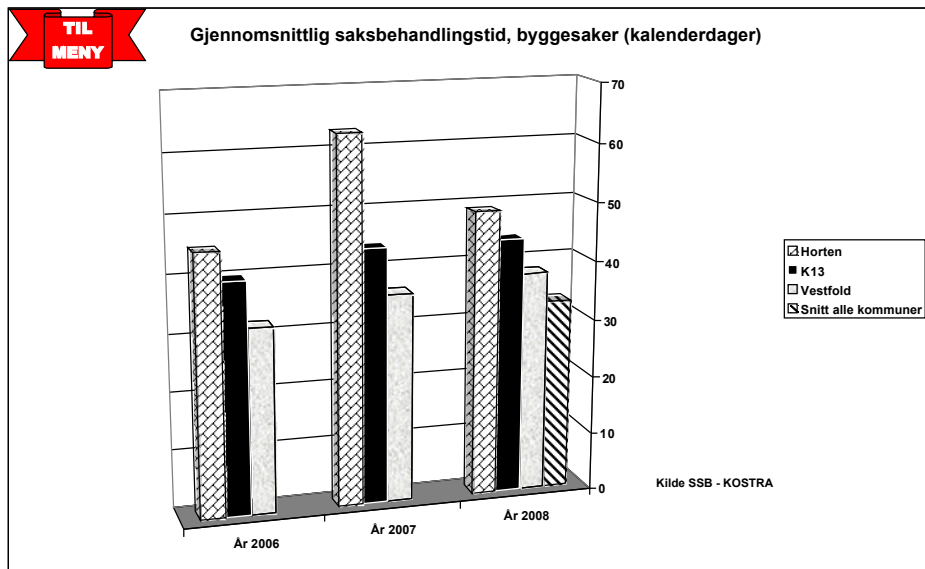
Status / faktiske forhold

- Kommunedelplan for Nykirke:
Forslaget har ligget ute til offentlig ettersyn. Planen forutsettes endelig behandlet desember 2009.
- Kommunedelplan for bevaringsverdig bebyggelse og fortetting:
Oppstart høst 2008. Hoveddelen av planarbeidet skjer våren/høsten 2009. Planen er forutsatt vedtatt juni 2010.
- Kommunedelplan for klima, miljø og energi:
Planprogrammet er vedtatt. Innenfor virksomhetens rammer, må dette arbeidets omfang prioriteres opp mot øvrig planarbeid.
- Kommunedelplan for hovedsykkelveinett i Horten: Statens vegvesen bekoster og utarbeider planarbeidet. Kommunen er prosjektleder. Planprogrammet behandles i oktober - 09. Endelig plan er forventet høsten 2010.
- Kommuneplanens arealdel: Planprogram til politisk behandling desember 2009. Planarbeidet vil pågå 2010 – 11.
- Forprosjekt, utvikling av Horten torg:
Planskisse og forslag til tiltak lagt fram politisk behandling oktober 2009. Gjennomføring av tiltak for å utvikle torget som møteplass i 2010-11.
- Innsendt reguleringsplan fra Statens vegvesen: Reguleringsplan for gang- og sykkelvei på jernbanesporet fra rundkjøringen på Borre til Horten sentrum, inkl.

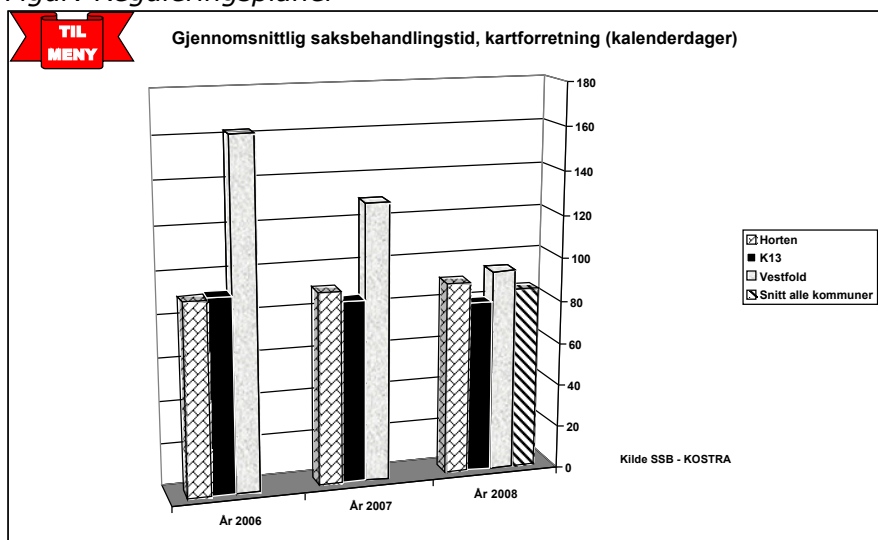
undergang ved Rv19. Forutsetter at prosjektet blir en del av handlingsprogrammet til Statens vegvesen.

- Oppfølging av digital plandialog: Dette verktøyet vil gi offentligheten mulighet for større innsikt i vedtatte planer, pågående planprosesser og dokumentene knyttet til disse. Muligheten for medvikning og å komme med innspill til planene blir med dette enklere.
- Oppfølging av den nye matrikkelen (kobling mellom kart, bygg og eiendomsopplysninger) med bl.a. opplæring av "matrikkelførere".
- De fleste tjenestene er gebyrbelagt, med gitte tidsfrister. Selvkostprinsippet og gjennomsnitt for K13 (Kostra) er lagt til grunn. Eventuelle overskridelser av tidsfristene kan medføre at gebyrene må reduseres. Dette er med få unntak unngått til nå på grunn av stor arbeidsinnsats fra saksbehandlerne og lavt sykefravær. Etter finanskrisen har gebyrinntektene gått merkbart ned. Det er først og fremst de større bolig- og næringsbyggeprosjektene som er uteblitt det siste året. Antall søknader totalt sett opprettholdes pga høy aktivitet for mindre byggeprosjekter og tilbygg.

Figur: Byggesaker

Figur: Reguleringsplaner

Figur: Kartforretning

Kommentarer til budsjettforslaget 2010

I forhold til virksomhetens egenmeldte behov innebærer budsjettforslaget en reduksjon på 1,3 mill. kr.

Lav bemanning betyr sårbarhet i forhold til overholdelse av lovpålagte frister og manglende mulighet til gjennomføring av egne planer. Til tross for dette, antyder KOSTRA-tall at saksbehandlingstidene er på et akseptabelt nivå, noe som skyldes stor innsats fra den enkelte saksbehandler. Akseptabel sakshandlingstid er viktig for publikum, og dessuten viktig for å sikre gebyrinntektene for kommunen. Med ny plan- og bygningslov (juni 2009) har kommunen fått nye lovpålagte oppgaver som krever ressurser. Dette gjelder for eksempel utarbeidelse av områdereguleringsplaner for Bromsjordet, Karljohansvern og Høgskolen. Disse områdeplanene som er kommunens egne, vil ikke gi gebyrinntekter. Miljøsetningen er begrenset til et minimum, og ressursene er knappe med tanke på å dekke lovpålagte oppgaver.

Oppgaver som forutsetter ressurser utover det som er avsatt i økonomi og handlingsplan:

- Reguleringsplan for Høgskoleområdet nord inkl. utredning av trafikkkløsnings/infrastruktur: Vil reguleres som en områdeplan etter ny plan- og bygningslov (juli 2009), der kommunen selv har ansvaret for utarbeidelse av planen..
- Reguleringsplan for Karljohansvern (Møringa mm): Vil reguleres som en områdeplan etter ny plan- og bygningslov (juli 2009), der kommunen selv har ansvaret for utarbeidelse av planen.
- Reguleringsplan for Bromsjordet: Vil reguleres som en områdeplan etter ny plan- og bygningslov (juli 2009), der kommunen selv har ansvaret for utarbeidelse av planen.
- Fjerning av uønskede hindringer i strandsonen.
- Detaljplanlegge og gjennomføre kyststien mellom Rørestrand og Strandparken

Finansiering av planarbeid søkes løst gjennom privat/offentlig samarbeid med grunneierne. Da kommunen selv er ansvarlig for ledelse av dette planarbeidet må bemanningsressurser søkes løst gjennom det pågående omorganiseringsarbeidet.

Målsettinger for handlingsplanperioden

- Følge opp kommunedelplanen for Horten sentrum (2007) bl.a. ved å:
- Utarbeide kommunedelplan for bevaringsverdig bebyggelse og fortetting i Horten sentrum
- Utvikling Horten torg og gatenettet rundt, samt busstasjonen i samarbeid med Virksomhet teknisk og VKT.
- Hovedsykkelveinett Horten:
Samarbeidsprosjekt med Statens vegvesen som oppfølging av Nasjonal transportplan 2006-2015.
- Reguleringsplan for Strandpromenaden fra avkjøringen til ferga til rundkjøringen ved Fyllinga/Lystlunden. Forutsetter at prosjektet blir en del av handlingsprogrammet til Statens vegvesen 2010 - 13.
- Miljøprioritert gjennomkjøring på Rv 19 Kirkebakken. Statens vegvesen er ansvarlig for planlegging og gjennomføring.
- Miljøsatsing gjennom å:
 - rullere klima- og energiplan
 - bidra til gjennomføring av fjernvarme utbygging for Horten sentrum
- Ta i bruk mulighetene som ligger i digital plandialog for å gi innbyggerne større innblikk i vedtatte planer og pågående planprosesser, samt en enklere mulighet for medvirkning.
- Oppdatere kartverket i henhold til vedtatt geodataplan. Bidrar til bedre søknader, bedre beslutningsgrunnlag og økt kvalitet i gjennomføring av utbygging samt utførelse av andre tiltak og tjenester. Dette gjelder både for kommunen, andre offentlige organer og private aktører.
- Følge opp innføring av matrikkelen (registrering av grunneiendommer) og ny lov om eiendomsregistrering fra 2008.

Gevinsten for de tre siste punktene oppnås ved samarbeid med andre kommuner og regionale myndigheter.

VIRKSOMHET TEKNISK

Forslag til økonomisk ramme

	Justert budsjett 2009	Økonomi- og handlingsplanen			
		2010*	2011	2012	2013
Netto driftsramme	48 162 000	51 272 000	50 053 000	48 496 000	48 496 000

* Økningen i rammen skyldes flere forhold, bl. a: reduserte inntekter (salg av mat til Nordskogen), økte renhold stillinger i forbindelse med økt bygningsmasse, økt kostnad til VIB, reduserte kapitalkostnader på selvkostkapittelet)

Det foreslåtte budsjettet oppleves som svært utfordrende, men det vurderes å være innenfor det lovpålagte

I budsjettet for 2009 er det bakt inn ca 2,6 mill. kr. fra "tiltaks pakken" til asfaltering.

Antall årsverk i virksomheten

Virksomheten omfatter 114,1 årsverk

Beskrivelse av tjenesteområdet – Virksomhet teknisk

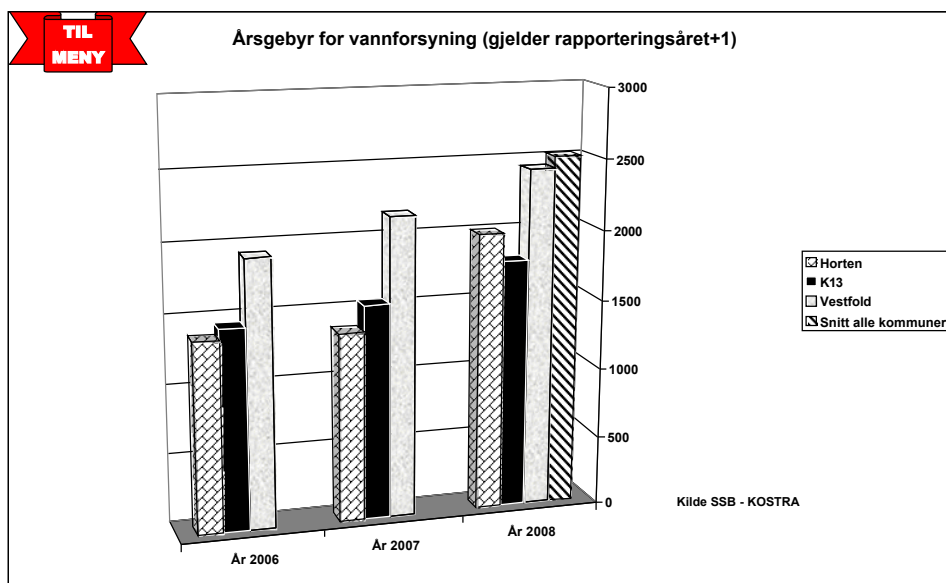
(I tillegg til de operative tjenester som er beskrevet nedenfor ivaretas en utstrakt publikumskontakt gjennom driftsanleggets sentralbord og ekspedisjon. Herunder mye kontakt mot entreprenører o.a.)

Virksomhet teknisk består følgende enheter/avdelinger:

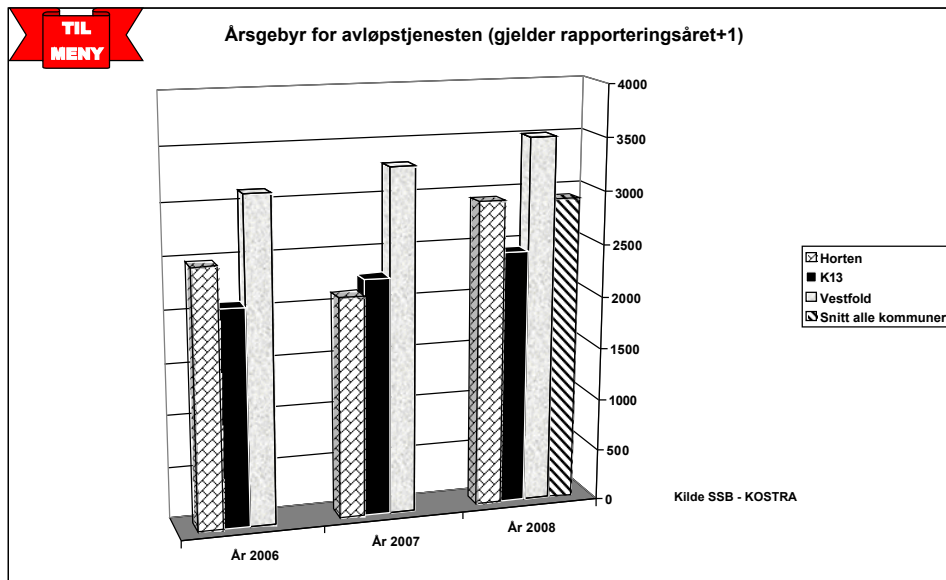
- Vestfold Interkommunale brannvesen
(Virksomhetens budsjett betjener kommunens deltakerandel i VIB)

Kommunalteknisk planavdeling

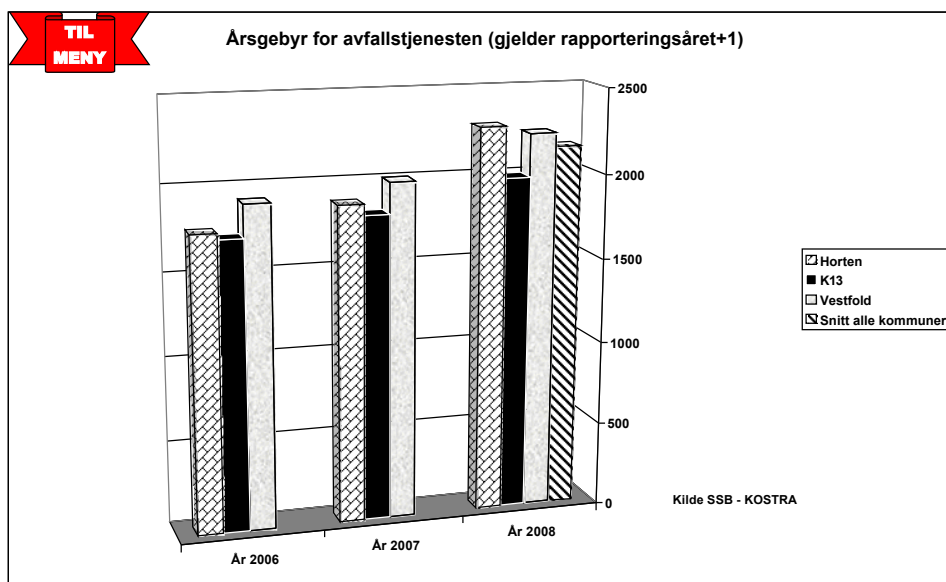
- Enheten har forvaltningsansvar for kommunens veg, VAR-systemer og anlegg, samt ansvar for beregning og innfordring av kommunale gebyrer. Enheten forestår planlegging, prosjektering, byggeledelse og økonomisk oppfølging på kommunaltekniske nyanlegg og saneringsanlegg.

Figur: Avgift, vann

Figur: Avgift, avløp

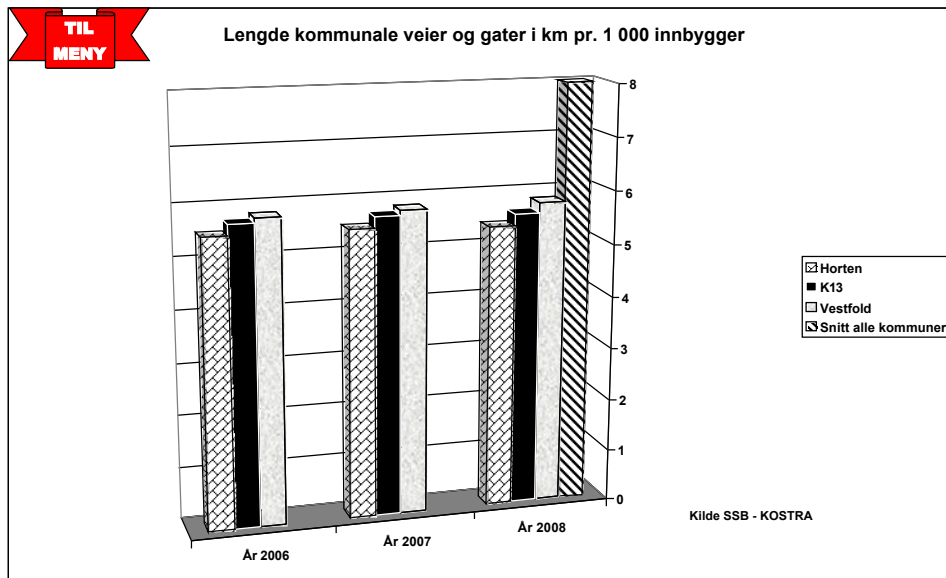

Figur: Avgift, avfall

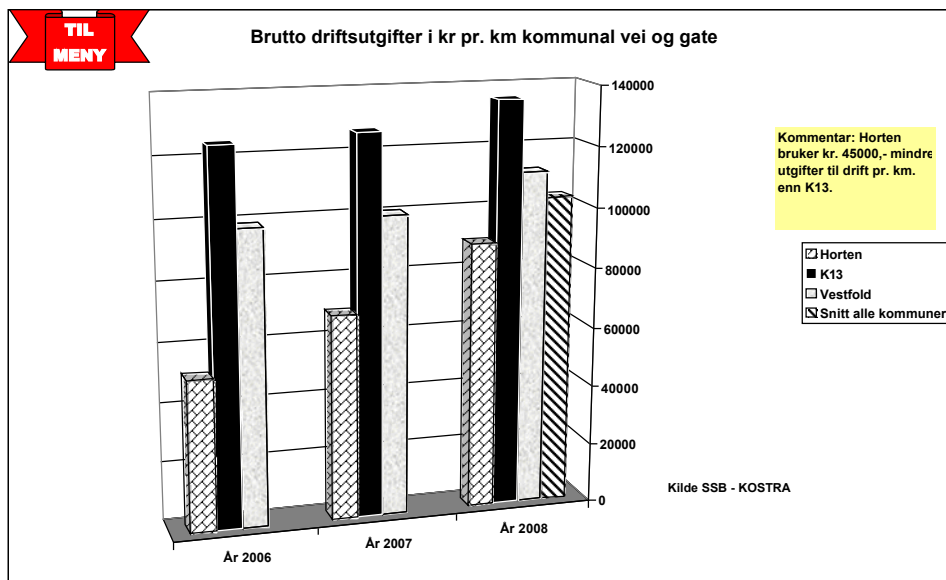
Drift og anlegg

- Drift og anlegg leverer operative tjenester hovedsakelig innenfor kommunalteknikk, vann/avløp, renseanlegg, vei, park/grønt, friluft, strender, utendørs idrettsanlegg samt bygningsdrift.

Figurene nedenfor viser KOSTRA-statistikk for utvalgte tall mht. kommunal vei (KOSTRA nivå 1). Figurene viser at Horten kommune har omtrent tilsvarende andel kommunal vei pr. innbygger som sammenliknbare kommuner. Imidlertid ligger brutto driftsutgifter for kommunal vei betydelig lavere enn for gjennomsnittet i K13 bl.a.

Figur: Lengde på kommunal vei

Figur: Brutto driftsutgift, kommunal vei

Byggmiljø

- Renhold
 - Tjenesteområdet omfatter innvendig daglig og periodisk renhold i samhandling med brukere i kommunale bygg.

Felleskjøkken, postkjøkken og kantiner

- Tjenesteområdet omfatter drift av felleskjøkken med leveranser av mat til institusjoner og hjemmeboende, herunder kantinedrift og postkjøkken (på institusjonene)

Fellesvaskeri

- Vaskeriet forestår vask av tekstiler for alle kommunens institusjoner. Herunder alt privattøy for beboere på samme samt arbeidstøy til hjemmesykepleien.

Parkeringstjenesten

Parkeringstjenesten betjener den konsesjon gitt av Samferdselsdepartementet som omhandler offentlig parkeringsdrift og kontroll. Herunder ordningen med parkeringskort

for forflytningshemmede. Tjenesten leier ut ressurser til Horten Parkering AS. I tillegg til de operative tjenester som er beskrevet ivaretas en utstrakt publikumskontakt gjennom Rådhusstorgets sentralbord og ekspedisjon. Herunder mye kontakt ang. Torgleie, parkerings gebyr / Tilleggsavgift, Kontrollavgift.

Parkeringstjenesten utfordres økonomisk i stadig nye sikkerhetskrav i forhold til bruk av kredittkort som betalingsmiddel på parkeringsautomater.

Samferdselsdepartementet vurderer i disse dager ny parkeringsforskrift for offentlig og privat parkering som trolig vil medføre endringer i den kommunale parkeringsdrift.

Status / faktiske forhold

Vestfold Interkommunale brannvesen har flyttet inn på Kopstad. Horten kommunes deltakerandel er økt.

Kommunalteknisk planavdeling er noe presset på arbeidsmengde grunnet skjerpede lov- og forskriftskrav i prosjektering og forvaltning.

KTP får ikke gjennomført planlagte anleggstiltak innen vei og trafikk i 2009 grunnet kapasitetsproblemer og manglende tilbakemeldinger fra Statens Vegvesen.

Drift og anlegg utfordres ikke lenger på rekrutteringsproblemer. Enheten prioriterer den løpende drift innen selvkost samt aktivitet innen investeringsprosjekter på vann og avløp. Tjenesteomfang og kvalitet tar utgangspunkt i bevilget budsjett og er sårbar ved særlig høy aktivitet innen vintervedlikehold av vei og idrettsbaner.

Byggmiljø, kjøkkentjenesten driver i lokaler på KJV.

Produksjonen er opprettholdt og det er i dag ikke noen kjente avvik i forhold til å innfri de leveranser som til enhver tid fordres gjennom institusjonsdrift og vedtak fra tildelingskontoret.

Byggmiljø, vaskeritjenesten har produksjon fordelt på to steder (Nordskogen og Driftsanlegget). Produksjonen mangler hygienepriippet om barriere mellom rent og urent, men skjer i henhold til det som kan forventes av tekstilhåndtering i vaskeritjenesten.

Byggmiljø, renholdstjenesten. I løpet av de to siste årene er bemanningssituasjonen blitt noe bedre enn den var før 2007, men mangler fortsatt ressurs for helhetlig leveranse. P.g.a. arealøkning i bygningsmassen og innfrielse av forskriftskrav i Miljørettet helsevern, er det fra 2010 fortsatt behov for økt antall årsverk. Dette søkes løst gjennom bruk av ressurser fra sysselsettingsprosjektet.

Kommentarer til budsjett 2010

Budsjettforslaget inneholder bla. følgende endringer

	Kroner
Ressurs for å renholde kjent økt bygningsareal	1.000.000,-
Ressurs for å betjene periodisk renhold i kommunale bygg	2.400.000,-
Prosjekt som er utviklet sammen med NAV vil betjene det periodiske renholdet i noe redusert omfang og trolig kunne innfri forskriftskrav.	-1.100.000,-
Økning i deltakerandel Vestfold interkommunale brannvesen	574.000,-
Flytting fra Nordskogen sykehjem til Åsg. sykehjem reduserer inntektene på kjøkken drift. (fra avhjemlet sykehjem til ordinært sykehjem)	1.300.000,-
Ressurs for å betjene økt areal – kunstgressbaner. (forutsatt normal vinterdrift	250.000,-
Noe økt ressurs til vintervedlikehold – vei.	750.000,-

Målsettinger for handlingsplanperioden

Målsettinger:

- Forbedre grunnlagsdata for analyser og konsekvensbeskrivelser slik at virksomhetens rapporter kan danne grunnlag for tildeling av ressurser til et verdibevarende nivå innen forvaltning og drift av kommunens realkapital.
- Behovsvurdering og endrede rutiner i bruk av kommunes kjøretøy og maskiner.
- Ivareta, utvikle og forbedre drift, beredskap og sikring av kommunens infrastruktur, vei, vann, avløp og renovasjon (VVAR). Med bl.a. mål om å redusere antall uønskede hendelser samt reduksjon av antall faste vedlikeholdspunkter på vann og avløpsnett.
- Videreføre handlingsprogrammet innenfor vei, trafikk, vann- og avløp, med definerte investeringstiltak både på vann og avløpsiden.
- Sikre en trygg og kvalitativ drift av kommunens felleskjøkken og vaskeri. (før, under og etter bygging og flytting til ny adresse)
- Søke interkommunale samarbeidsarenaer innen virksomhetens tjenesteområder.
- Drifte kommunens uteområder, parker og idrettsanlegg innenfor tildelte ressurser.
- Søke tettere samarbeid med Horten Handelsstandsforening og andre sentrumsaktører med mål om et levende sentrum som gir bidrag til kommunens visjon.
- Utarbeide grunnlag for fremtidig strategi for Drift og anlegg ut over 2012 i forbindelse med omregulering av Bromsveien 29 og flytting av driftsavdelingen til Langgrunn.
- Teamorganisering av renholdstjenesten og samhandling om riktig renholds nivå.
- Gjennomføre intern ledelsesopplæring og ledelsestrening med hovedvekt på kompetanse for 1.linjeledere.

VIRKSOMHET EIENDOM

Forslag til økonomisk ramme

	Justert budsjett	Økonomi- og handlingsplanen			
	2009	2010	2011	2012	2013
Netto driftsramme	46 872 000	29 495 000	28 794 000	27 898 000	27 898 000

Det foreslåtte budsjettet oppleves som svært utfordrende, men det vurderes å være innenfor det lovpålagte, hva gjelder kommunens kjernetjenester.

Antall årsverk i virksomheten

Virksomheten omfatter 9 årsverk.

Beskrivelse av tjenesteområdet

Virksomhet eiendom har ansvaret for:

- Forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling av alle kommunal bygningsmasse, til sammen ca 125 000 kvadratmeter bygningsmasse.
- Salg av eiendommer som ikke er i bruk i kommunens virksomheter.
- Arealeffektivisering av alle bygg.
- Prosjektansvarlig og prosjektleder for nybygg og rehabiliteringsprosjekter.
- Saksbehandling av saker til kommunestyret, formannskap, utvalg, AMU og byggesaksutvalg.

Status / faktiske forhold

Virksomhet eiendom har i 2009 fått betydelige ekstra midler knyttet til "Tiltakspakke" fra staten i forbindelse med "finanskrisen", ca. kr 14,4 mill. Disse midlene er benyttet i sin helhet til vedlikehold av bygningsmassen og har medvirket til at vedlikeholdsetterslepet er redusert. Videre har virksomheten fått innvilget støtte fra ENOVA som ytterligere ledd i regjeringens krisepakke på kr 20 mill. Disse midlene er innvilget til spesielle prosjekter knyttet opp mot energieffektivisering, og vil medføre at anslåtte kostnader til energi i årene fremover vil bli redusert med 10 – 15% per år.

Andre offentlige myndigheter har i 2009 gjennomført økt tilsynsaktivitet. Dette omfatter Arbeidstilsynet, Miljørettet helsevern og Branntilsynet. Alle disse tilsynene har pålagt kommunen økt ansvar og flere arbeidsoppgaver. Dette medfører sterkt økt press på virksomheten og store økonomiske utfordringer. Resultatet av tilsynene styrer eiendoms prioriteringer, og utfordrer de økonomiske rammene og generelt vedlikehold. Mange tiltak må forskyves i tid noe som skaper problemer både for brukerne av kommunens bygninger og for kommunen generelt.

Virksomheten har i 2009 satset på energisparende tiltak. Dette gir nå utslag i redusert energibruk i mange kommunale bygg, spesielt bygg hvor det er installert SD-anlegg viser nå resultater. Virksomheten har satt av ca. ett årsverk til oppfølging for at innførte tiltak skal gi ønsket resultat.

På forvaltningssiden har virksomheten ikke klart å nå sine mål for salg av eiendommer. Salg av kommunale eiendommer er forskjøvet i tid, også i budsjettet.

Virksomhet eiendom opplever en sterk økning i arbeidsoppgavene. Økt bygningsmasse og økning i oppgaver medfører at virksomheten ikke har nødvendige ressurser for å vedlikeholde investert kapital.

Det arbeides kontinuerlig med utvikling av vedlikeholdsplaner og status for bygningsmassen. Vedlikeholdsetterslep utfordrer den daglige driften, og stiller krav til prioriteringer både i forhold til rammetilskudd og tiltakspakker/direkte finansieringsordninger. Vedlikeholdsnivået på bygningsmassen er i de senere årene forbedret.

Byggeprosjekter er i noen tilfeller organisert med ekstern prosjekt-/byggeledelse, dette belastes investeringsbudsjettet.

Det er innledet et nært samarbeid mellom virksomhet eiendom og virksomhet teknisk for å bedre rammebetingelsene for renhold, bl.a. utprøves tiltak med spesialtepper/matter for å redusere behovet for renhold.

Arbeidet med vedlikeholdsplaner for det enkelte bygg er i gangsett og ferdigstilt for samtlige barneskoler og barnehager i 2009. Grunnlag for vedlikeholdsplaner er tilstandsrapporter og inneklimatekninger utarbeidet av eksterne konsulenter.

Kommentarer til budsjett 2010

I forhold til virksomhetens egenmeldte behov innebærer budsjettforslaget en reduksjon på 3 mill. kr.

Budsjett for 2010 er basert på budsjett for 2009. Økte kostnader til blant annet leie av nye paviljonger på Fagerheim og Granly skoler må gå på bekostning av vedlikehold.

Virksomhet eiendom har i 2009 fått ytterligere bygningsmasse til forvaltning i og med at en ny barnehage er etablert og en barnehage er utvidet. I 2010 vil forvaltet og driftet areal øke ytterligere ved at Åsgårdstrand sykehjem ferdigstilles samt at Borre u. skole får økt areal. Virksomheten har også midlertidig fått ansvar for drift av Kirkebakken Nærvarmeanlegg. I løpet av 2010 vil således forvaltet og driftet areal komme opp i ca 133 000 m², en økning på ca. 10 000 m² i forhold til inngangen på 2009.

Ressursene som er nødvendige for å opprettholde omfang og kvalitet på drift og vedlikehold av bygningsmassen, øker ikke i takt med arealutvidelsen. På tross av effektiviserende tiltak (energisparing m.v) innebærer dette fortsatt vedlikeholdsetterslep. Budsjetttrammene gir ikke rom for å ta inn tidligere års etterslep, og medfører i stigende grad risiko for utfordringer knyttet til helse, miljø og sikkerhet (HMS).

Målsettinger for handlingsplanperioden

Virksomhet eiendom vil i planperioden fortsette sitt arbeid med å bedre innemiljø i de kommunale bygg. Tiltak iverksatt i 2008 og 2009 gir gode resultater. Fokus har til nå vært rettet mot barneskolene, noe som må fortsette i planperioden. Det vil i planperioden primært satses på barnehager og ungdomsskoler.

Vedlikehold av kommunens bygninger har fått et løft i 2009 som følge av statens krisepakke. Det gjenstår imidlertid store utfordringer før vedlikeholdsetterslepet er tatt inn. Virksomheten jobber bevisst mot at bygningene skal tilfredsstillende gjeldende lover og forskrifter. Tiltak utover dette nedprioriteres. Verdien av kommunens bygningsmasse vil derfor fortsette å reduseres på grunn av forfall.

Den daglige drift av bygningsmassen og de tekniske installasjoner er blitt mer krevende i og med at bygningsmassen får flere og flere tekniske installasjoner. Dette medfører at servicetiltak (vaktmestertjenester) over brukerne må nedprioriteres. Også den daglige

drift retter seg inn mot å etterkomme lover og forskrifter. Tiltak utover dette nedprioriteres.

Virksomheten vurderer følgende hovedsatsinger i planperioden:

- Videreføre arbeid med vedlikeholdsplan for alle kommunale bygg.
- Følge opp internkontroll elektro og internkontroll brann.
- Fortsette arealeffektiviseringen av bygningsmassen.
- Videreutvikle bruken av styringsanlegget PLANIA som effektivt kontrollsystem for all kommunal bygningsmasse.
- Bygg ny barnehage i Horten sentrum, etablere midlertidige løsninger og andre varige barnehageplasser for å følge opp prinsippet om full barnehagedekning til enhver tid.
- Bygge ny forsterket enhet på Borre u-skole. Avvikle leieforholdet for skolens del på Gannestad.
- Utvide dagavdeling/eldresenter på Gannestad i den delen skolen har disponert.
- Utvidelse/nybygg av forsterket enhet på Orerønningen u-skole
- Ombygging/tilbygg av Sentrum skole
- Utbygging av Granly barneskole.
- Utbygging av Nordskogen barneskole
- Ny barnehage på Nykirke
- Oppgradering av SFO-bygg på Lillås
- Rehabiliterer helsesenteret Horten Sykehus og fyller bygget opp med leietakere.
- Tilbygge/ombygge Rørehagen barnehage slik at det blir en 6 avd. barnehage. Avvikle leieforholdet i Menighetshuset
- Ferdigstille nytt vaskeri og sentralkjøkken for virksomhet teknisk.
- Driftsanlegg Langgrunn
- Foreta nødvendig kompetanseheving av personalet fortløpende iht. til nye regler og forskrifter.
- Gjennomføre andre utbyggingsoppgaver i henhold til vedtatt investeringsbudsjett.
- Ferdigstille nytt sykehjem i Åsgårdstrand.
- Salg av eiendommer:
 - Gamle brannstasjon
 - Bromsveien 29 (Teknisk drift)
 - Karljohansvern skole (Sentrum midlertidige skole)
 - Nordskogen sykehjem.

VIRKSOMHET FINANS

Forslag til økonomisk ramme

	Regnskap 2008	Justert budsjett 2009	2010	2011	2012	2013
Netto driftsramme 1A	-744 628 746	-817 499 000	-814 971 000	-889 954 000	-888 556 000	-892 671 000
Netto driftsramme 1B	-90 647 064	-61 496 000	-26 317 000	-20 850 000	6 577 000	10 692 000

Finansområdet består av:

- Frie inntekter (skatt, inntektsutjevning og rammeoverføring)
- Andre overføringer fra Staten
- Renter og avdrag
- Mva drift
- Mva investering
- Avskrivninger
- Andre fellesinntekter/-utgifter

Økonomiplanen 2010-2013, med årsbudsjett 2010, er gjort opp i balanse. Dette inkluderer også inndekning av tidligere års resterende regnskapsmessige merforbruk fra 2008, med kr.11.199.050.

Tallene for perioden 2010 – 2013 er i faste 2010-priser.

Frie inntekter

Tabellen nedenfor viser forventet utvikling av de frie inntektene i økonomiplanperioden:

	Regnskap 2008	Justert budsjett 2009	2010	2011	2012	2013
Skatt	-459 314 594	-502 447 000	-518 383 000	-518 583 000	-518 583 000	-518 583 000
Rammetilskudd	-190 343 811	-255 487 000	-267 566 000	-356 446 000	-356 446 000	-356 446 000
Inntektsutjevning	-61 556 765	-44 805 000	-57 572 000	-58 481 000	-58 481 000	-58 481 000
Selskapskatt	-10 102 000	0	0	0	0	0
Sum frie inntekter	-721 317 170	-802 739 000	-843 521 000	-933 510 000	-933 510 000	-933 510 000

Tallene som er lagt til grunn for økonomiplanperioden er hentet fra Statsbudsjettet 2010 og KS' beregninger av utvikling på frie inntekter for kommunene. Endringer i befolkningssammensetningen i planperioden er ikke hensyntatt.

Avvikling av øremerkede statstilskudd barnehager (kommunale-, private- og familiebarnehager), overføres som ordinært rammetilskudd fra og med 2011. Det er derfor lagt inn et lønns- og prisjustert beløp på 90 mill kroner pr. år for de tre siste årene (fremskrevet 2009-nivå).

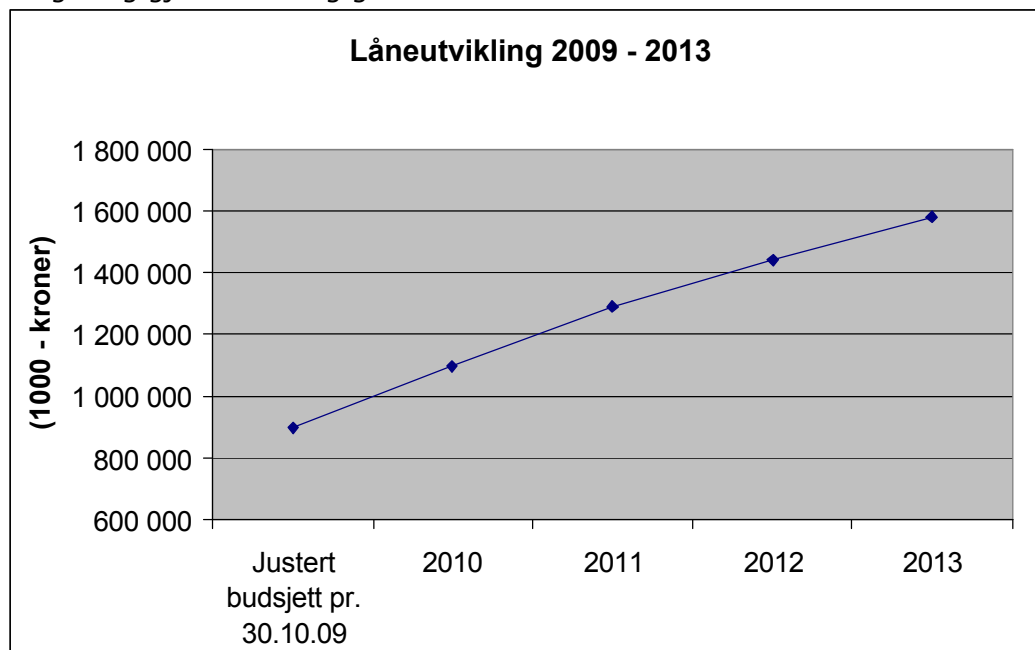
Gjeldsutvikling

For gjeldsutviklingen er det utarbeidet følgende prognose:

	Regnskap 2008	Justert budsjett 2009	2010	2011	2012	2013
Startlån, etc.	88 954	114 741	141 532	168 249	194 890	221 469
Andre langsiktige lån	682 397	782 716	952 716	1 120 454	1 246 362	1 354 384
Sum lån	771 351	897 457	1 094 248	1 288 703	1 441 252	1 575 853

(tall i 1000-kr)

Langsiktig gjeldsutvikling grafisk fremstilt:

Tabellen viser at lånegjelden øker med 679 mill. kr i perioden 31.12.09 – 31.12.13. Økningen i henholdsvis startlånene (formidlingslånene) er 107 mill. kr og i andre langsiktige lån er økningen på 572 mill. kr. I andre langsiktige lån inngår også lånene til selvkostinvesteringer.

Finanskostnader

Tabellen nedenfor viser forventet utvikling av renter og avdrag. Mottatte og betalte avdrag på formidlingslån føres i investeringsregnskapet og er ikke med i denne oversikten. Mottatte og betalte renter på formidlingslån føres i driftsregnskapet og inngår dermed i tallene.

	Regnskap 2008	Jus. budsjett 2009	2010	2011	2012	2013
<u>Driftsbudsjettet:</u>						
Renteutgifter	33 537 000	50 344 000	29 042 000	39 501 000	54 370 000	70 100 000
Avdrag på lån i driftsbudsjettet	16 796 000	20 912 000	27 781 000	29 071 000	36 148 000	38 202 000
Sum fin.kostn. i driftsbudsjettet	50 333 000	71 256 000	56 823 000	68 572 000	90 518 000	108 302 000
Renteinntekter og avkastning	-26 945 360	-26 230 000	-11 668 000	-17 301 000	-18 503 000	-24 603 000

Som det fremgår av oppstillingen, nær fordobles finanskostnadene i driftsbudsjettet i perioden 2010 til 2013, mens finansinntektene mer enn fordobles i samme periode.

Finansiell risiko

Størstedelen av kommunens lånemasse på startlån, ligger i dag med fast rente. Tilsvarende ligger størstedelen av kommunens egne lån med flytende rente.

Begrunnelsen for dette er at man ikke har sett det økonomisk mulig å inngå fastrenteavtaler. Dette ut fra at differansen mellom fast og flytende rente har vært relativt stor. Risikodempende tiltak ved å inngå fastrenteavtaler vil ha en kostnad på anslagsvis inntil 20-25 mill.kr. avhengig av hvor stor andel av lånemassen man evt. velger å binde til fast rente. Vår vurdering er at konsekvensen for tjenesteproduksjonen er for stor til at Horten kommune p.t. bør øke andelen lån med fast rente.

Fonds- og likviditetsreserve

Oppstillingen nedenfor viser forventet utvikling på sentrale fond, herunder likviditetsreserven.

	Regnskap 2008	Prognose 2009	2010	2011	2012	2013
Ubundet inv.fond	-2 747 000	35 480 000	45 480 000	45 480 000	72 980 000	72 980 000
Disposisjonsfond	0	0	0	0	0	
Fond nærings- og kulturformål	155 000	0	0	0	0	0
Likviditetsreserve driftsformål	-29000	0	0	0	0	0
Likviditetsreserve kapitalformål	40 000 000					
Sum	37 379 000	35 480 000	45 480 000	45 480 000	72 980 000	72 980 000

På fondene har en tatt med det som er disponibelt, dvs som ikke allerede er bundet opp av politiske vedtak. Bundne kapitalfond er ikke tatt med i oversikten da alle midlene er eksternt bundet til bestemte formål.

Økningen i kapitalfondet skyldes avsetninger fra budsjetterte salg av følgende eiendommer:

- Nordskogen sykehjem i 2010: 10 mill. kr
- Driftsanlegget i 2012: 20 mill. kr
- Brannstasjonen i 2012: 7,5 mill. kr

Fondsmidlene blir jevnlig gjennomgått for å vurdere om bruken av midler som er disponert eller eksternt bundet, kan gjøres om til frie fondsmidler. En eventuell omgjøring av midler som er eksternt bundet, kan først gjøres av kommunestyret når det er innhentet samtykke fra den eksterne aktøren som har bevilget midlene.

Fondsoversikten viser at kommunen har en likviditetsreserve på 35 mill. kr til kapitalformål. Likviditetsreserven til driftsformål er lik 0. Det er viktig for kommunen å ha en likviditetsreserve da det i perioder kan være en negativ faseforskyvning mellom inntekter og utgifter. Under budsjettbehandlingen skal kommunestyret foreta en særskilt vurdering av likviditetsreserven. Det påligger kommunestyret et særlig ansvar å sikre at kommunen til enhver tid har så god likviditet at de løpende forpliktelser kan dekkes. Kommunens likviditetsreserve vurderes pr i dag som svært knapp. Likviditetsreserven vil imidlertid kunne styrkes vesentlig i handlingsplanperioden, forutsatt at inntekter fra salg av eiendommer tilføres fondet.

Merverdiavgiftskompensasjon på investeringsformål

Slik regelverket for merverdiavgiftskompensasjonen, investeringsdelen er utformet, virker det direkte inn på kommunens økonomiske handlingsrom i driftsregnskapet. I år med investeringer blir driftsbudsjettet tilført merverdiavgiften av investeringskostnaden.

2009 er det siste året hvor merverdiavgiftskompensasjonen vedrørende investeringer i sin helhet kan føres i driftsbudsjettet. Fra og med 2014 skal merverdiavgiftskompensasjonen i sin helhet inntektsføres i investeringsbudsjettet slik at hele merverdiavgiftskompensasjonen kan nyttes til finansiering av nye investeringer. I perioden 2010 – 2013 er det en overgangsperiode hvor merverdiavgiftskompensasjonen vedrørende investeringer inntektsføres slik:

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Mva. komp til drift	100 %	80 %	60 %	40 %	20 %	0 %
Mva. komp til investering	0 %	20 %	40 %	60 %	80 %	100 %
Sum	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Økt egenfinansiering vil gi besparelser i driften i form av lavere renter og avdrag. Over tid vil denne besparelsen være større enn merverdiavgiftskompensasjonen, dvs. en økning av kommunens driftsinntekter, men på kort sikt er det en reduksjon av kommunens driftsinntekter.

Tabellen nedenfor viser hvordan disse endringene i regelverket påvirker driftssiden i budsjettet:

	Regnskap 2008	Justert budsjett 2009	2010	2011	2012	2013
Merverdiavgifts- kompensasjonen driftsregnskap	-41 573 000	-34 126 000	-38 729 000	-31 210 350	-4 466 900	-1 036 450

Andre poster på finansområdet

Pensjoner

Regelverket for føring av premieavvik, amortisering av tidligere års premieavvik og tilbakeføring fra premiefond medfører en noe lavere driftsramme for kommunens virksomheter, enn i 2009. Denne reduksjonen avregnes mot en tilsvarende lavere inntekt på fellesområdet. I 2010 antas premieavviket å utgjøre ca. 9,1 mill.kr.

Avsatt lønnpott

Lønnsoppgjøret i 2010, samt overheng fra 2009, er beregnet til å bli på ca. 30,3 mill. kr. Dette er satt av til en sentral pott under fellesområdet. Lønnpottens størrelse er basert på føringer gitt i statsbudsjettet for 2010.

Integreringstilskuddet

Integreringstilskuddet til flyktninger er i perioden 2009 – 2012 beregnet ut fra at kommunen årlig mottar 15 flyktninger, samt 10 enslige mindreårige flyktninger (spesielt for 2009 og 2010).

DRIFTSBUDSJETT 1A OG 1B

	Regnskap 2008	Vedt. bud. 2009	Budsjett 2010	Budsjett 2011	Budsjett 2012	Budsjett 2013
REGSKAPS- OG BUDSJETTSKJEMA 1A						
Skatt på formue og inntekt	-459 314 595	-502 447 000	-518 383 000	-518 583 000	-518 583 000	-518 583 000
Ordinært rammetilskudd	-262 002 576	-311 920 000	-325 138 000	-414 927 000	-414 927 000	-414 927 000
Skatt på eiendom						
Andre direkte eller indirekte skatter						
Andre generelle statstilskudd	-24 049 045	-40 796 000	-27 804 000	-27 715 000	-25 794 000	-24 131 000
Sum frie disponible inntekter	-745 366 216	-855 163 000	-871 325 000	-961 225 000	-959 304 000	-957 641 000
Renteinntekter og utbytte	-26 945 360	-33 592 000	-11 668 000	-17 301 000	-18 503 000	-24 603 000
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	33 537 418	50 344 000	29 042 000	39 501 000	54 370 000	70 100 000
Avdrag på lån	16 796 412	20 912 000	27 781 000	29 071 000	36 148 000	38 202 000
Netto finansinntekter/-utgifter	23 388 470	37 664 000	45 155 000	51 271 000	72 015 000	83 699 000
Til dekn. av tidl. års regnskapsmessige merforbruk	0	9 028 297	11 199 000	0	0	0
Til ubundne avsetninger	0	0	0	20 000 000	18 733 000	0
Til bundne avsetninger	0	0	0	0	0	0
Bruk av tidl. års regnskapsmessige mindreforbruk	0	0	0	0	0	0
Bruk av ubundne avsetninger	-14 774 000	-9 028 297	0	0	-20 000 000	-18 729 000
Bruk av bundne avsetninger	-7 877 000	0	0	0	0	0
Netto avsetninger	-22 651 000	0	11 199 000	20 000 000	-1 267 000	-18 729 000
Overført investeringsregnskap	0	0	0	0	0	0

Til fordeling drift	-744 628 746	-817 499 000	-814 971 000	-889 954 000	-888 556 000	-892 671 000
REGSKAPS- OG BUDSJETTSKJEMA 1B						
1: Administrasjon	78 779 910	84 641 000	82 704 000	80 254 000	77 272 000	77 272 000
2: Hjemmetjenester	82 531 346	80 906 000	79 430 000	77 542 000	75 129 000	75 129 000
3: Institusjoner	135 320 808	127 787 000	129 807 000	126 721 000	122 778 000	122 778 000
4: Bo- og tiltak, BOT	90 150 657	105 924 000	91 775 000	89 593 000	86 805 000	86 805 000
5: Sosial	53 823 371	58 243 000	55 443 000	54 125 000	52 441 000	52 441 000
6: Barnehager	21 116 984	20 878 000	17 265 000	106 855 000	103 530 000	103 530 000
7: Helse- og barneverntjeneste	59 234 478	62 899 000	62 421 000	60 937 000	59 041 000	59 041 000
8: Skoler	198 742 702	206 439 000	205 522 000	200 636 000	194 393 000	194 393 000
9: Kultur og idrett	33 530 124	31 309 000	31 108 000	30 368 000	29 423 000	29 423 000
10: Plan- og utbyggingstjenester	5 015 545	4 935 000	5 046 000	4 926 000	4 773 000	4 773 000
11: Teknisk	44 955 862	48 162 000	51 272 000	50 053 000	48 496 000	48 496 000
12: Eiendom	32 074 023	46 872 000	29 495 000	28 794 000	27 898 000	27 898 000
13: Fellesområdet	-90 647 064	-61 496 000	-26 317 000	-20 850 000	6 577 000	10 692 000
Sum fordelt til drift	744 628 746	817 499 000	814 971 000	889 954 000	888 556 000	892 671 000
Regnskapsmessig mer-/mindreforbruk	0	0	0	0	0	0

DETALJERT INVESTERINGSBUDSJETT**INVESTERINGSBUDSJETT 2010 - 2013**

Virks.	Tiltakets navn	Låne- tid	Tidligere bevillet	2010	2011	2012	2013
1	Diverse investeringsprosjekt	30	0	0	0	0	0
1	EDB	5	0	5 000 000	4 000 000	4 000 000	4 000 000
9	Kirkegårdsutvidelse Nykirke	10	0		0	1 000 000	1 000 000
9	Avvikling av krematoriedrift - ombygg.kost	10	0	0	1 250 000	0	0
9	Påkostninger kirkebygg	20	0	3 500 000	3 500 000	3 500 000	3 500 000
9	Oppgradering Åsgårdstrand badepark	10	0	1 500 000	0	0	0
9	Universell tilrettelegging Borrestranda	10	0	0	0	500 000	0
9	Oppgradering Rørestrand friområder/badepark	10	0	0	500 000	0	0
10	Opprusting av busstasjonen	10	0	250 000	0	0	0
11	Kjøkkenutstyr Institusjoner - Postkjøkken	10	0	200 000	0	0	0
11	Kommunale veier	40	0	1 400 000	400 000	400 000	400 000
11	Trafikksikkerhetstiltak	10	0	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
11	Vann diverse anlegg	40	0	3 000 000	3 000 000	3 000 000	3 000 000
11	Parkering oppgradering 20 P-automater	10	0	0	0	0	0
11	Kloakk diverse anlegg	40	0	16 000 000	16 000 000	16 000 000	16 000 000
11	Maskiner, biler og utstyr	10	0	4 750 000	4 750 000	4 750 000	4 750 000
11	Oppgradering torgprosjekt	10	1 000 000	500 000	500 000	0	0
11	Etablering av renholdssoner	5	0	500 000	500 000	500 000	0
12	Nytt driftsanlegg	40	0	0	1 000 000	14 000 000	15 000 000
12	Barnehage - Nykirke	40	0	750 000	28 000 000	0	0
12	Orerønningen ungd.sk. - Påbygg utv. 100 m2	40	0	3 000 000	0	0	0
12	Rørehagen barnehage - Utvidelse	40	1 000 000	17 000 000	0	0	0
12	Ny barnehage - Sentrum	40	0	500 000	24 000 000	0	0
12	Granly skole - Utvidelse/Rehabilitering	40	750 000	50 000 000	50 000 000	0	0
12	Nordskogen skole - Utvidelse/Rehabilitering	40	0	0	750 000	31 500 000	0
12	Sentrum skole - Nybygg/ombygging	40	750 000	50 000 000	150 000 000	0	0
12	Borre ungdomssk. - Forsterket avd./pab./omb.	40	8 000 000	0	0	0	0
12	SFO-bygg - Lillås	40	0	500 000	6 000 000	0	0
12	Nytt kjøkken/vaskeri	40	21 000 000	27 000 000	0	0	0
12	Tua - Ombygging/rehabilitering	40	0	4 125 000	0	0	0
12	Takheiser - Sykehjem	10	0	950 000	0	0	0
	Sum anleggsmidler		32 500 000	191 425 000	295 150 000	80 150 000	48 650 000
(A)	Sum eksklusive selvkost			170 050 000	273 775 000	58 775 000	27 275 000

REGNSKAPS-/BUDSJETTSKJEMA 2A – INVESTERINGSBUDSJETTET

Konto	Regnskap 2008	Vedtatt bud. 2009	Budsjett 2010	Budsjett 2011	Budsjett 2012	Budsjett 2013
Investeringer i anleggsmidler	150 314 490	159 824 000	191 425 000	295 150 000	80 150 000	48 650 000
Utlån, forskuttering og aksjer	42 243 450	30 000 000	30 000 000	30 000 000	30 000 000	30 000 000
Avdrag på lån	18 053 746	2 122 000	31 000 000	0	0	0
Avsetninger	5 069 418	31 000 000	10 000 000	0	27 500 000	0
Årets finansieringsbehov	215 681 104	222 946 000	262 425 000	325 150 000	137 650 000	78 650 000
Finansiet slik:						
Bruk av lånemidler	-133 687 196	-186 374 000	-213 856 330	-303 251 200	-102 706 000	-73 896 000
Inntekter fra salg av anleggsmidler	-5 387 109	-750 000	-10 750 000	-750 000	-28 250 000	-750 000
Tilskudd til investeringer	-7 332 759		-400 000	-400 000	-400 000	-400 000
MVA-kompensasjon - Ny ordning	0		-6 418 670	-20 748 800	-6 294 000	-3 604 000
Mottatte avdrag og utlån	-13 059 432	-33 522 000	-31 000 000	0	0	0
Andre inntekter	-33 200		0	0	0	0
Sum ekstern finansiering	-159 499 696	-220 646 000	-262 425 000	-325 150 000	-137 650 000	-78 650 000
Overført fra driftsregnskapet			0	0	0	0
Bruk av avsetninger	-56 181 408	-2 300 000	0	0	0	0
Sum finansiering	-215 681 104	-222 946 000	-262 425 000	-325 150 000	-137 650 000	-78 650 000
Udekket/udisponert (3980)	0	0	0	0	0	0